

J.-J. Orienthielm av Hunneberg

- en roman

Det följande hände sig för länge sen,
på den tiden då det var vanligt att man bar
jackett och kubb, korsett, krinolin och florshatt, åt-
minstone i småstaden, och åkte
häst och vagn, och då det var långt före vi hade
mobiltelefoner. Det var på idyllens tid och när också
det mytiska glänste med full kraft.

Kaj Bernhard Genell 2023

© Copyright Kaj Bernhard Genell 2023

"Myrlejonsländor (Myrmeleontidae) är en insektsfamilj. Den kännetecknas av korta, klubblika pannspröt, lång och spenslig bakkropp samt långa, smala vingar, som under vila är taklikt hoplagda över ryggen. Flera hundra arter är kända, de flesta finns endast i tropiska länder, där de uppnår en ansevärd storlek och har vackra teckningar.

I Sverige är tre arter kända. De tillhör släktena Myrmeleon och Euroleon. En av dem, Myrmeleon formicarius, eller vanlig myrlejonslända har glasklara, ofläckade vingar och ett vingspann på uppåt 80 mm. Den är ganska vanlig ända upp till Medelpad. Den fullbildade sländan, som har ett nattligt levnadssätt, ses dock sällan i rörelse på dagen.

En annan art, Euroleon nostras eller fläckig myrlejonslända, är något mindre och har mörka fläckar på ving-

arna. Den tredje arten är Myrmeleon bore, eller liten myrlejonslända.

Dessa sländors larver, som är kända under namnet myrlejon, når en längd av 15-18 mm och har en bred, bakåt tillspetsad, på översidan kullrig bakkropp, från vilken framtill mellankroppens två främre leder är avsatta i form av en kort och smal hals. De tre benparen är korta, de två främre paren snett framåtriktade. Det lilla huvudet har två långa, i spetsen inåtböjda och på insidan tandade mandibler som längs undersidan har en ränna, i vilken de lika långa, men mycket smälare maxillerna är infogade. När myrlejonet har borrar in spetsarna av sina käkar i sitt byte, leds bytets safter till munnen i denna ränna, som är starkt hoppresad och aldrig öppnas.

För att få tag i bytet, som mestadels utgörs av myror, gräver myrlejonet i torr sand eller fin mylla trattformiga (koniska) fångstgropar. Den gräver genom att krypa baklänges i allt mindre cirklar medan den borrar med spetsen av bakkroppen och med häftiga knyckar med huvudet kastar upp sanden över och bortom gropens kant. Med kroppen dold under gropens botten, så att endast huvudet med de utspärrade käkarna är synligt, väntar myrlejonet på att någon myra eller annan mindre insekt ska halka utför gropens sluttande sidor. När detta sker slungar myrlejonet med huvudet skurar av sand, som ytterligare medverkar till att bytet förlorar fotfästet och kan gripas. Det utsugna hudskelettet bortkastas sedan över kanten av gropen, som därefter repareras.

Efter övervintring spinner larven följande sommar en plattrund kokong, i vars väggar sandkorn är rikligt

inblandade. Inuti kokongen försiggår förpuppningen, och efter omkring 4 veckor kommer den fullbildade sländan fram. Endast släktet Myrmeleon och den fläckiga myrlejonsländan, Euroleon nostras, är kända för att gräva fångstgropar. Larverna av andra släkten lägger sig i försåt i vilka gömslen som helst för att gripa smådjur som går förbi.

De flesta arter flyger nattetid. Ett undantag är den i Sydeuropa förekommande Palpares libelluloides som flyger på dagen.”

(Wikipedia)

Kap. Ett. Överfallet

Vi reste från Skara, åt Trollhättan till, och vi reste länge. Solen lyste varmt. Det var verkligen sommar. Vagnen stannade när solen stod som högst till på slätten en fjärdingsväg från Hunnebergs sluttning invid några almträd, där fjärilar svärmade. Kusken ropade i den vindstilla dagen något ohörbart till oss. Där stod plötsligt en svartögd man och flinade tafatt, och bredare och bredare på samma tafatta vis flinade han, när vi sedan tvingades, under knivhot, yra av förvåning och förskräckelse, att överlämna våra klockor och hattar till hans son, som såg ut som en förvuxen 13-åring.

Allt detta utspelades på den tiden när bilar i Sverige kunde räknas på några få händer, när tågen ännu gick med ånga, när telefoner var en rikemanslyx i storstäder och när ännu inga kvinnor i Sverige hade ens aningen av rösträtt, men bar helt underställda mannen i många viktiga avseenden. Luften var dock ren, på landsbygden, och djuren fanns i överflöd, så till den grad att man inte räknade dem, utom kronodjuren, och man kunde skjuta och fiska så mycket man ville. Även insekter fanns det gott om, så att fåglarna på den tiden aldrig behövde leta.

'Tar han då inte bättre vara på sitt barn? ', tänkte vi unga studenter från Skara Gymnasium som satt uppe på schäsen, stirrandes på banditens amatörmässiga förehavanden. Vi var unga och på utflykt, nu fortfarande sittandes i den stora schäsen, irriterat sneglade lite på varandra, och borstade vägdammet av jaketter, byxor, kjolar och parasoller.

Kusken - en ung bonde från Grästorp - satt vänd ifrån oss, och jag slogs av misstanken att han - i det att han på det sättet vände ryggen åt oss - kunde vara i maskopi med den ängsligt grinande banditen, vars få gula tänder blänkta till när han gåtfullt - som på ett gammaldags sätt och som för att urskulda sig, och samtidigt på ett dunkelt vis hota - resolut förkunnade:

"Himmelen hjälpe er!"

Vad som nu skulle hända visste vi inte.

Det ängsliga grinet är ju fattigdomens ansikte.

Det var på den tiden visserligen vanligt att folk bara försvann, och sen hittades flytande i Vätern ett år senare, men egentligt rädda var vi inte just då, vi som bara var ute på en utflykt och hade tänkt oss att

handla lite moderniteter i Trollhättan. Men till Trollhättan skulle vi inte komma denna dag. Nej, så var icke fallet..

Moln gled emellertid också nu stora, bulliga och flerfärgade upp på den azurblå himlen över skogskanten. Inte långt bort, några hundra meter till höger om oss reste sig det väldiga Hunneberg, med sina många täta risbuskager, sina skred av mörk sten, sina hålp or för rävn och iller, och med sina idogt i varandra inslingrade väldiga lövskogsmassor som klädde hela det väldiga bergsmassivet från söder till norr, till det stup, som avskilde Hunneberg mot Halleberg, över vilket man måste klättra i en halv dag, för att nå den stora vida, stormiga Vänern, ty här var skogarna på den tiden så täta, att det fordrades yxor att ta sig igenom.

Några vindpustar förde emellertid nu med sig den vänliga och hemstama lukten av saltorkat hö från en äng i närheten, där myrlejon levde på sandiga ställen, medan över nejden en ångvissla ljud från en kanalbåt i fjärran, uppåt Lidköpingshållet, och svalorna dök från sin plats i skyn, samt en av våra två hästar frustade, i det den blängde så vist som bara hästar kan blänga på banditen, som med handen lätt stödd mot skaftet på kniven som nu satt instucken i hans livrem, fortfarande hotade oss, och alltså i kryptiska ordalag, ytterligare förvrängda av hans tandstatus, där bara hälften av framtänderna återstod, krävde minst hela schäsen, samtidigt som han tycktes nedkalla hotfulla välsignelser över oss. Att bli välsignad är att, för en stund, bli förlamad.

Den lille välväxte pojken kisade glatt - och med en air av intelligens mer än klokhet - mot oss där vi satt på

vagnen, och han tycktes betrakta det hela med en förtjusning som instrumentellt skulle passa fadern. Han sneglade nämligen kontrollvis hela tiden på sin far. Jag tänkte - chockad som jag var - att han såg ut som om han var på fotbollsmatch och undrade vad fadern tyckte om det vinnande laget. Några skator flaxade nu också semesterlikt förbi, elakt jagande varann, krazande. Intelligentä även dom. Att vara bland intelligenta varelser är lugnande. Så var jag hela tiden avvaktande i min g hållning, och tog - också för att det var min vana - inga som helst initiativ.

Plötsligt, som av ingen orsak alls ..., ty vagnen stod ju alldeles stilla, bröts bakre vagnaxeln av med en skarp smäll, varpå hela ekipaget, hyrt hos Schantz Transport och Förvaring, med ett vajande dunsade åt vänster ner på ända, ner på den hårda, torra marken. Vägen var bara en inkörd, tilltrampad jordväg, med stela valkar av jordkokor, uppressade av vagnhjul i disparata rader, och utan någon vägbeläggning annat än en platt sten här och där, som skydd mot tillfällig gyttjesättning. Vi fyra i vagnen kastades om varann, och Grästorpskusken hamnade i sin tur ovanpå oss, sålunda avkastad bakåt från den minimala rangliga kuskbocken.

Vid åsynen av denna för den stackars banditen oväntade kalamitet tappade denne, till sin sons förfäran, helt koncepterna och vände sitt ansikte mot himlen, lyfte näven och skrek för full hals till någon i alla fall för mig osynlig varelse: "Jag sade dig ju att det skulle gå åt helvete!"

Tydligen var det viktigt för honom att vagnen höll isg hel. Kanske han ämnade sälja den neråt landet?

Det var nu uppenbart för mig, där jag låg inklämd under en ung flicka, en klasskamrat, vid namn Gloria,

en arg flicka som doftade ljuvligt av kanel och mandel, att banditen var religiös, men också att han alltså verkligen även varit ute efter själva vagnen. Inte bara det: han hade nu råkat i tvivel på Guds allsmäktighet och förbannade så nu den allsmäktige. Sådant är ju alltid riskfyllt. Så fort man har med religion att göra bör man tänka två gånger.

Flickan - den ena av de två som fanns på vagnen - satte då - pustande i sin åtsnörda korsett - resolut sin hand mitt i mitt ansikte i det hon hävde sig upp ur den ramponerade vagnen för att, medveten om att banditen verkligen var religiös, förmodligen pingstvän, skrika åt banditen i gäll falsett:

"För dig finns ingen frälsning!"

Detta tycktes mig - även om jag inte var troende, och sannerligen inte har mycket till övers för religion och svartrockar - väl magstarkt. Och man måste ju i såna här lägen också ta speciell hänsyn till närvaron av oskyldiga barn, varför jag - i det jag särade på hennes fingrar - ljudligt i diplomatiska ordalag kved till mannens försvar:

"Han menade inget illa förstår ni väl ...."

En av hästarna tycktes delvis hålla med mig, ty den hade nu, lekfullt och småhungrigt, grabbat åt sig banditens skjortärm, som råkade hänga lite lös vid axeln. Kanske försökte hästen hjälpa vårt sällskap genom att distrahera banditen.

Jag tillhör den lilla skara människor som anser att hästens vishet är ojämförlig.

Min kamrat, student som jag, om han nu var det, Oleg, vars far sedan årtal var inlagd på hospital, såg nu ut som han - slutligen - skulle börja gråta. Ja, i såd-

ana här stunder visar alla vad de i grunden i anden mäktar med. Oleg tillhörde de olyckliga människor som alltid såg ut som om de skulle börja gråta. Han var annars i skolan verkligen begåvad, och skulle förmodligen en dag – om vi nu överlevde detta – bli något stort, professor i Lund eller Biskop.

Unga Gloria, som jag hade haft kontakt med i vagnen, stod nu plötsligt i sin resdräkt, och med utslaget rött hår, bredvid denna trasiga tingest, och sa – återigen spefullt och respektlöst – till den laglöse:

"Se där du, Satans barn, är du nöjd nu?!"

... precis som om banditens tilltag och vagnsaxelbrottet hade haft något djupt orsakssamband, förankrat i banditens viljeliv.

På den tid som detta handlar om, hade religionen ännu ett fast grepp om samhället, och det var till och med så illa att man ofta blandade samman nationsbegreppet – detta sobert skurkaktiga begrepp – med religionen, så att man inbillade folk att om man inte bad ordentligt i kyrkan, så betraktades man som samhällsomstörtare och terrorist. Biskopen och landshövdingen skålade i hemlighet triumfatoriskt över sitt verk. Skollärarna, från rektor till extra ordinarie adjunkt, tänkte, att detta är det pris man får betala för en blomstrande och fredlig tillvaro.

I detta ögonblick lyckades nu märren genom en väldig rörelse av hals och huvud slita hela den mörkgrönrutiga skjortärmen av banditen, vars ansiktsuttryck onekligen var till ytterlighet förändrat. Han hade nu blivit blek, svettades och i hans ögon formligen skymtade det av djup oro.

Kanske hade denne bandit ingen riktig religiös övertygelse, men bara ett kluster av tvångstankar i religionens härad.

Kanske var han ingen hårdhudad människa alls. Kanske var det därför som sonen ständigt såg åt hans håll, som om han undrade när hans far skulle tappa masken och säga åt honom, att de måste fly upp i Hunneberg istället.

Som jag antytt hade vi (Gloria, Sandrine, Oleg kusken och jag) på vagnen rest rätt långt, på vår väg till Trollhättan, och det var ju varmt och vi befann oss nu mitt i en gles slyskog, uppe på västgötaslätten, i en situation där ingen alls var tillfreds. Tvärtom, det artade sig till besvärligheter och storgräl, och instrumentellt sett var det ju egentligen vagnens fel. Hur i alla sina dar kan en vagnsaxel gå av så där plötsligt, när vagnen är stillastående till råga på allt? Ja, man kan säga, givetvis kan man det, att det förstås på sätt och vis var tur att det skedde i det läget, då vi till exempel hade befunnit oss, beträffande vårt hälsoläge som levande varelser på vagnen, i sämre utsikter om nu axeln gått av i till exempel i en nerförsbacke LÅNGRE FRAM. Försynen hade alltså egentligen varit framme, i banditens gestalt. Detta insåg vi dock givetvis inte med detsamma. Vi var, alla resandena, så upprörda över röveriet. Särskilt och mest resolut i fallet Gloria. Eftersom jag själv med sinnesnärvaro nu också insåg att banditens möjlighet att snabbt förflytta sig bekvämt från platsen försvunnit, i alla fall ombord på och med vår hyrvagn, krävde jag bums - med en för mig ovanlig sinnesnärvaro - våra klockor och hattar tillbaka.

Klockor och hattar var den tidens guld. Vid sidan av silver och guld. Vanligt folk hade under denna hårda tid inte någonting som var mer värdefullt än just klockor och hattar. Fordomdags var just hattmodisten den som satte ett märke på tiden, och man kunde helt enkelt se om en människa var modern, fattig eller från vettet, genom att se på hens hatt.

Alla vi fem som kom resande från Skara bar hatt, eller hade burit hatt, innan de ny plockats av oss, och i en liten bunt stuvats ner i en jutesäck, som bars i ena handen av banditens pojk. Denne hade en lång lugg, som han då och då strök bakåt, så att den nästan nådde nacken.

Jag krävde alltså högljutt, eftersom jag var den som hyrt vagnen och på ett sätt stod för resan, våra älskade ägodelar tillbaka.

"Och det på momangen!", sa jag, med hög, om än av ansträngning lite kvävd, röst, jag, som nu stod bredbent inför banditen, som var så kortväxt att jag kunde se skogskanten med dess blandskogsprägel, så typisk för Norra Västgötaslätten, över hans huvud.

"Seså.", menade denne, överslätande, och sparkade samtidigt, i förtvivlan, som något svor mot hans bönande, lite löst till en svart sombrero, som låg intill hans fot, en huvudprydnad som tillhört Oleg, men som ju faktiskt inte passat hans person, och som ratats av banditsonen, som av för dålig kvalité.

Oleg var nu, och detta är viktigt, en av dessa personer som alltid irrar omkring, så att man inte vet var man har dom. Än är de bakom en, än är de framför, än långt utom synhåll. Oroliga andar.

Ingen av oss hade under tiden märkt att vi var observerade.

På norra sidan om vägen fanns – som jag redan antytt – en skog, mesta dels med björk och sly, delvis lite brandskadat, och i denna stod nu ett stort brunsvart djur och betraktade scenariot, tyst och utan att med ett ljud avslöja sin närvaro, vilken i sig förmodligen var helt slumpartad. Hur som helst dröjde det inte länge förrän – av oss alla – djuret av pojken, banditbarnet, med en pojkes klara ögon, avslöjats, ty trettonåringen – som såg betydligt äldre ut – gallskrek plötsligt, därmed för andra gången omkastande hela scenen för vår lilla vagnutflykt:

"En äälg!"

Nu syntes återigen Olegs nerver rejält svikta, ty han tog – ödesdigert, som det skulle visa sig – av, barhuvad och med flaxande byxor, skjorta och svarta kravatt med språng i rakt motsatt riktning mot där älgen faktiskt stod, och syntes snart blott nästan som en liten enbuske invid Hunnebergs väldiga violetta silhuett norröver. Området här var äng, gammal åker, slyskog, klövervall, och åker i träda, men var bitvis och tragiskt nog också snudd på stenig hed. Gloria högg tag i min arm; – hon var mycket fysisk, och hade alltid varit det, visste jag av ljuv erfarenhet. Jag såg då – i det jag snabbt gjorde en rekalkylering – på banditen, stråtrövaren, och frågade med ekvilibristisk simultanitett denne:

"Vad skall vi göra nu?", eftersom jag trodde att han – vilket var en förnuftig gissning, baserad på hans kläders utseende – var mer naturmänniska än vad jag, och vad Sandrine och Gloria var nånstans. Sandrine,

en blek flicka, medpassagerare, och vän till mig, som var så ytterligt liten och späd och sällan var till varken nytta eller besvär, eller till någonting över huvud taget ... syntes inte till. Gloria bar som alltid högklackat och var bjärt dekorerad på alla sätt överallt. Alltid beredd att gå på fest, tycktes det. Men nu var de försvunna, kanske bakom en björk.

"Pappa har ... flera gevär hemma." sa pojken generat.

"Jaha.", sa jag vänligt, "var är 'hemma' då?"

Överhuvudtaget funderade jag mycket på pojkens ålder. Att han ännu inte nått puberteten var jag helt övertygad om. Det sätt han såg på den helt förödande vackra och sensuella Gloria på var mer som det sätt som man betraktar en träsked eller ett vagnshjul.

Här avbröt oss nu banditen, som tycks hämtat sig från överraskningarna, och dessutom fann att hela situationen, så att säga, höll på att gå honom ur händerna, allihop, i det han - fantasilöst och desperat - åter tog fram kniven och viftade med denna:

"Gå ni nu upp i vagnen alla fyra! Medsamma!". Kusken brydde han sig inte om. Jag misstänkte att kusken var betald av skurken. Den unge blonde hästskötaren från Grästrop, med sin finliga näsa och flyende haka, stod vid en häst och strök denna över mulen, medan dragaren sökte helt och hållet tugga i sig den långa ärmen, som släpade lätt nedreglad ner på grusvägen. Den gav dock snart upp, då tyget tycktes motståndskraftigt och även förföll förgiftat med färgpigment.

Älgen såg emellertid energiskt på också detta skådespel.

Svalorna dök och rundvände av skär lycka i skyn.

En stor ominös rovfågel - en örn - kom loss från Hunnebergs mörka bergsida i norr och svepte över oss, som av ren leda.

Ljudet från en ångbåt på Vänern störde oss återigen. Nu tycktes den närmare, som nära på bortom skogs-kanten.

Snart satt vi då - rätt meningslöst - i den starkt lutande vagnen igen, och banditen gjorde en lov kring denna medan han sedan - i ett försök att skrämma iväg älgen - sakta närmade sig skogens konung, som bar en tretaggad krona, vilken den nu sänkte något.

Just i detta ögonblick, som på kommando från en osynlig regissör, en Mauritz Stiller, hördes oväsen på vägen bakom oss, från det håll vi kommit, och så svängde det fram åter en ANNAN lite stiligare men också med hästar förspänd vagn upp bakom det nu ständigt eskalerande lantliga dramat.

Det nyanlända ekipaget stannade med gnisslanden och frustanden ett femtontal meter från oss. En stor karl med jättelikt huvud, som rimmade illa med den i övrigt ordinära kroppen, skrek med sprucken stämma:

"Axelbrott?"

Jag kastade en snabb blick åt den mörkansiktade banditens håll. Denne stod som förstenad. Vad banditen hade upptäckt var nämligen, att den storhuvade, i en av getskinn tillverkad lädersele på ryggen, bar en gigantisk studsare, som såg ut som en sådan Jag sett i månadsmagasin som man fäller elefanter med. Den

lille pojken, sonen, som hittills varit idel glädje, samt full av beundran för sin far – med inblandning av skräck, givetvis – blev nu bekymrad, ja barnet – som förresten såg rikt begåvat ut – tycktes sedan falla i djupa tankar mitt i alltihop.

Triumferande ropade nu Gloria åt banditen till:

"Ha! Där ser du, din djävla tomte!"

Återigen refererade alltså Gloria till ett orsakssamband och något mystiskt sakförhållande, som hade med något implicit trolldomsaktigt eller andligt att göra.

Vagnen, en halvtäckt schäs också den, som nyss stannat, var av en större mer solid och mer påkostad och mässingsglittrande konstruktion än vår egen. Den var dessutom vackert målad i mörkrött, samt hade fyra stora lanternor på vajande stänger vid vardera sidan. Kusken – en fräck typ med av rebelliskhet vilda blå ögon – bar hög hatt samt hade en lång piska. Vår egen bondske kusk hade bara haft nån slags grå keps. Nu var han barhuvad, och hans hår stod som en rotborste i vädret. De två hästarna var frustande blanksvarta och stora som hus. Våra hästar var däremot små bruna raggiga märrar, som man utan vidare kunnat ta för ponnys. Förutom kusken med den höga hatten och mannen med det stora huvudet och geväret fanns i vagnen endast en herre, som såg ut att vara en äldre godsägare, ett regeringsråd eller dylikt. Denne steg nu ur sin vagn och gick, åtföljd av mannen med den deformerade, eller åtminstone ovanliga, kroppen – det stora huvudet och det stora geväret – fram till banditen, som stannat vid vägrenen ett antal meter från den ystert bligande älgen, som av dess storögdhet att döma

inte i hela sitt liv njutit så mycket som nu, så tycktes det, och dessutom – stackars djur! – av ett vagnshaveri.

Nu sprang plötsligt då emellertid den halvlilla pojken med utbredda armar mot den mot oss kommande gentlemannen och ropade bevekande:

”Ta inte min pappa! Ta inte min pappa!”

I ögonvrån såg jag – själv chockad över denna hjärtslitande replik – Glorias skadeglada röda flin, medan jag ändå koncentrerad gjorde en ansats att återigen genom att hiva mig i armarna ta mig ur det trasiga lutande ekipaget.

Gloria

Då hördes på avstånd ett svagt rop. Det var Oleg, som tydligen avlägsnat sig från oss mitt i tumultet, feg som han – mitt i sin begåvning – var. Trots att ropet var svagt, så tycktes just innebörden i orden göra att det nådde allas öron:

"Det ligger en nergång här!"

Och för att nu göra en lång historia kort, så stod det inte länge på, förrän vi alla, som just nyss deltagit i ett litet kriminellt vägdrama, och varit så fientliga gentemot varandra, nu samlats ikring ett stort hål i marken, omgivet av en liten cementstruktur, vilket medelst en stensatt gång förde - såvitt man kunde bedöma - ner i underjorden. Kvar på vägen, ett hundratal meter bort, stod nu hästarna och schäsarna samt den tretaggade älgen, som nu satte i sig plymen på Glorias hatt, där denna trillat ur pojkens säck som lämnats av oförsiktighet, vilket alltså blev hattens definitiva slut såsom hatt, och gav älgen dess rättmätiga final på dess egna äventyr.

"Det är en nergång till en grotta, som det verkar!", sade banditen, och uttryckte här den tanke som slagit oss alla.

Och där stod vi nu, mitt på blanka förmiddagen, ett sällskap på tio personer, inför en gåta, vars lösning skulle visa sig så fantastisk att man än idag tvivlar på dess sanningshalt och vilkens hela innebörd enbart kan avtäckas genom en hel diger berättelses djupaste gåtfulla sanning och vidaste implikation.

Jag såg på min klocka, och just som vi åter hörde en hes signal från det fjärran lilla fartyg som låg i någon kanal på slätten och hade svårigheter, så tittade jag på min klocka, som jag halat upp ur västfickan. Visarna på denna rova stod denna sommardag nu på 13.11.

Kap.2. Ner i underjorden

Under det vi i en låååång rad sakta och försiktigt på tåpetsarna tog oss nerför den stensatta gången, trappsteg för trappsteg, avsats efter avsats, ner i det kyliga hålet, eller bergsgången, under ledning av den välklädde mannen med älgstudsaren, och som nu till den förpubertala pojakens förtjusning höll denna osäkrad och i högsta beredskap, kom så den övriga yttervärlden att liksom slutas över oss, och transmogrifieras till något okänt, passé och ovidkommande, och vi fortsatte, som dragna av en osynlig och kanske till och med GOD kraft, neråt i berget, i skenet av de två av de gamla oljelanterna som plockats av den större vagnen, och vilka nu bars tända av de två bistra - men sinsemellan väldigt olika - kuskarna, som om dessa inte i sina liv sysslats med något annat än speleologi, - d.v.s. grottforskning.

Om NI UNDRAR över mitt beskrivningsätt, förresten, och det sätt jag i stora drag tycks ta mig an detta berättande, så kan jag med detsamma erkänna, att detta inte är helt friskt, och jag ber om ursäkt för det, men jag vill gärna op påpeka att det har sina naturliga orsaker, nämligen på det viset att jag under en resa till Göteborg, förbi Snåkered, kom i handgemäng med ett par okända personer, vilka jag till den grad slog sönder, så att polisen tillkallades, och jag medelst Svart Maria fraktades till Glansuddens Hospital, där jag emellertid, i det att jag vägrade gå in där, råkade i slagsmål även med poliserna, två stöddiga karlar från Orust, och själv

då fick emottaga så många slag från deras batonger att jag till slut medvetlös föll ihop och fick tas till Vänersborgs Lasarett istället, där man konstaterade att jag fått helt förförliga konkussioner och blodsutgjutelser i hjärnans inre, så att man därför avskrev alla planer på bestraffning och sände mig hem till Skara med en polisbil, under det villkoret, att jag inte fick tala om vad som hänt och aldrig på något sätt göra anspråk på någon ersättning från stasmaktens sida, då det ju varit jag som startat bråket, redan i Snåkered.

Så efter den händelsen skriver jag och talar på det sätt som ni nu har den pinsamma äran att direktuppleva, då ni läser detta.

Alla som möter mig, märker av resultatet av denna misshandel, och samtliga säger att allt jag säger har karaktären av bisats, och att själva Jaget, eller Själens, stundom fattas, men att denna essentiella del å andra sodan tidvis är det enda man uppfattar.

Nu åter till äventyret på Skaraslätten.

Sandrine

I det flackande skenet av de stiliga oljelyktorna – som var helt moderna, av Nordtyskt fabrikat, vilket jag vet eftersom jag är mycket för det tekniska – tog vi oss

successivt metodiskt allt djupare neråt, utan tecken på någon förändring i omgivning. Gången var längre ner vidgad och av sig så där två meters bredd, samt gediget stensatt runt om – med kvadersten – och med en nästan livsfarlig lutning på cirka 45 grader.

Foto. En ung man, som är väldigt lik Oleg.

Sandrine, som var en av mina skolkamrater på Skara Gymnasium, tog då och då min hand. Hon var alltid ytterligt blek, och hennes ljusst, ljusst blå ögon tycktes aldrig ens se något av yttervärlden, men nu, i deras irisar, speglade sig grottgången på ett sätt som kom mig att känna sjösjuka av ett sällsamt slag. Sandrine – arton år – ängslades inför det okända, liksom Oleg, en annan av mina klasskamrater från Skara, men för övrigt var vi alla naivt upptäcktslystna, och var inom kort liksom drogade av äventyret. Nu var vi plötsligt enade i just äventyrets praktik och mystik. Ingenting i hela världen förenar praktik och mystik till den grad

som ett äventyr. Så raskt hade vi OCKSÅ, eller genom äventyrets praktik och mystik, förvandlats från förö-vare och offer, från "jude och grek", från "patricier och bonde", från "herre och slav", till en liten sammansvet-sad upptäckarskara med samma mål, så tycktes det mig. Jag tänkte på en av mina favoritböcker, Den hemlighetsfulla ön, med dess huvudgestalter, ingen-jörn Cyrus Smith, Pencroff och Ayrton och de andra. Icke minst hunden, vars namn jag glömt, men vilket sannolikt var Tab.

Mannen som såg ut som en godsägare, vilket han senare visade sig långt ifrån vara, men mer Docent i Franska och Italienska vid Vänersborgs Högre All-männa Läroverk för Gossar, sade med emfas, fast ändå lite off the record, när hans stövelklack gled lite på en sliten, urgammal kullersten:

"Detta är livet!"

På väg ner i berget.

Under det Gloria nu försökte, och syntes lyckas väl med detta, komma på god fot med den ganska kort-växte rövaren via smekningar, kyssar, avklädanden och annat, kom vi utan missöden flera hundra meter

ner, och det utan att märka av att luften blev sämre, mer odörrik, och kvavare, vilket mannen med studsaren, som presenterat sig med namnet "Kurt", förklarade rimligen måste bero på att gången förseddes med en medelst tysk ingenjörsteknik konstruerad fintlig ventilation nerifrån, som då och då strejkade. Han hade inte väl yttrat dessa ord, med hög röst också, förän vi framför oss såg en låst port, en sorts med olika metallplattor förstärkt stålport, helt fri från, och rödanlöpning och mossor, ett par meter längre ner.

Över porten fanns visserligen just spådda luftportar, samt vid sidorna viss dränering, ty delvis rykande vatten forsade där, stötvis, åt sidorna, där det fanns två smala kanaler för spillvatten, men för oss syntes alltså färden ner i underjorden sluta här, såvitt, förstås, ingen möjlighet till öppnande av porten uppenbarades, mirakulöst eller på annat sätt.

Denna port satt emellertid som berget. Och låst var den. Den lille pojken försökte på ett intelligent sätt öppna låset med en liten spik som han haft i byxfickan, men - givetvis - utan resultat.

Egmont - Banditen N. Svarts son.

"Se nu", sa Gloria med hög röst, blängande på Oleg, "en sån dj-la röra du har satt oss i, långt dj-la nere i marken!" Hon hade för vana att svära.

"Det, det, det...", stammade Oleg, utan all mening.

Oleg hade en mellanblond lugg som rann ner långt på näsan, och han såg betydligt dummare ut än han var. Hans utomordentliga minne hade tjänat honom väl i skolan, men nu framstod han lika handfallen, om inte mer, som oss andra, och han skakade då och då på huvudet, som för att säga, att det hela gränsade till det fantastiska, samtidigt som det var otroligt.

"Godsägarn" - som likande ett regeringsråd eller en landshövding - lyfte nu sin smala hand och slog med knogarna - som i en saga, och troligen inspirerad av

minnet av sådana, försedd med en borgerlig uppfost-
ran som han troligen var - tre mycket försiktiga slag på
porten. Med ett lätt gnissel öppnade sig då ögonaböj
denna, och vi möttes av en otrolig syn.

"Hjälp!", skrek Sandrine och tog blygt tag i min arm
återigen, omedvetet. Det var som om Sandrine inte alls
VILLE hålla i mig alls, men i detta läge inte hade
mycket annat val. Gloria, däremot, gjorde med solennt
ansiktsuttryck, långsamt korstecknet - just som falska
och viljestarka personer ofta gör - och log bält. I det
ögonblicket visste jag, - fast inte medvetet - att jag
formligen hatade den manipulativa och själviska Glo-
ria. Så lutade jag mig närmare den, tvivelsutan mer
lätthanterliga, lilla klena Sandrine, som också hette
Olsson, pekade och sa ömt (tror jag), utan att förstå
innebörden i hela dess vidd:

"Ser du? Ser du?"

Nå, helt blind var hon, trots hennes ögons nästan
enfaldiga blackhet, åtminstone inte.

Sandrine hade den sorts blekhet och litenhet, som
redan tidigt gjort henne till en självtänkare. Vad man
misstog för blygsamhet var ju givetvis inte det, men
var istället en beräknande förmåga, där hon, genom att
göra sig än blekare än hon var (genom att ofta hålla
andan) således räknade ut på vilket sätt hon bäst
kunde få hjälp av sin omgivning att klara sig ur än den
ena, än den andra knipan, som just hennes bleka utse-
ende hade försatt henne i.

Vad vi "neråtklätrare" nu, tätt sammanpackade,
med andan i halsen, såg framför oss i dörröppningen
var detta, så gott det nu låter sig beskrivas:

Det var ett jättelikt rum, en sal.

"Se! En guldsal!" så ropade Egmont, som banditens son nu hette, vilket man hörde av de rop som fadern sände åt Egmonts håll, vilka nästan helt upptogs av just lockropet: "Egmont!", fadern, som nu, för gott tycktes det, förankrat sin kniv djupt i sitt bälte och dessutom försökte, som för att göra ont ogjort, socialisera både till höger och vänster med råd och dåd.

Banditen upptog således vår tid med att springa runt oss och försöka göra rent våra skor, plocka undan större stenar och rätta till oljelyktorna så att vi såg bättre.

Kusken från det finare ekipaget, Roland, som det senare visade sig att han hette, betraktade med avsmak banditen, och frågade efter dennes namn.

"Nils Svart", svarade då den olycklige stråtrövaren och försökte göra bättre rum åt Roland, som emellertid mer såg ut som om han fått ytterligare dålig lukt i näsan och med olika hotfulla gester drev banditen framför sig, så att denne, gående baklänges nästan i ett huj försvann neråt den illa stenlagda gången på ett sätt som hos den bekymrade fadern till Egmont, som han uppenbarligen älskade mer än allt annat på jorden, påminde om en döendes dåliga tangosteg..

Längre ner i berget.

Kap.3. Guldsalen i berget

Och vi steg alla in, på en av flatnitade kopparribbor tillverkad avsats, strax innanför järnporten för att där, uppställda i ledform vid ett räcke – ty det här var gott om plats – beskåda det skinande, strålande, märkvärdiga marmorrummet, som i kolossalformat och belyst bredde ut sig framför våra ögon, påminnande om något internationellt och världsutställningsmässigt tindrande. Jag minns att jag tänkte: "Ett sådant jättelikt rum rakt under Västgötsläppen!" (... eller under Hunneberg) ----

Det liknade hur som helst stora salen i Capitolium i Washington, sådant det framställdes på gravyrer i böcker på Skara folkbibliotek.

En aning om dess storlek kan man få om man besöker Studebaker Theatre i Chicago. Nånting ditåt. Ett väldigt rum.

Gloria drog efter andan, och Sandrine, som nu besinningslöst kramade min hand och svettades på den, nästan svimmade och fick mig att böja mig ner över henne, då jag observerade att hon hade en liten vacker mun.

Just den betydande skönhet, som de två kvinnorna i sällskapet "erbjöd", var något som fick mig att - mitt i hettans mysterium där i nedgången till äventyret - oro mig lite lätt om de måhända skulle kunna bli antastade och utnyttjade, om det skulle slumpa sig så, vilket inte alls var ute slutet, att vi av någon anledning skulle bli försenade där nere i berget, eller än värre, om några stenblock rasade in, eller om vi av någon annan anledning blev kvar där nere i bergets inre. Men sen skakade jag av mig oron, viss om i alla fall jag inte skulle bli den förste att slita av någon någon korsett eller klänning.

Jag var mån om anständighet och dessutom om den lilla del av själ och ande som ännu fanns kvar, sedan poliserna från Göteborg, vid hospitalets ingång spöt ur mig mer parten av mina själsliga fakulteters ambra.

Salen, som senare - givetvis - visade sig vara bara en förhall, var c: 120 meter djup och lika hög, och dess golv var byggt i diverse oregelbundna avsatser, och försedd med mängder av figurer, statyuppslag, alabasterskisser, och skrämseldjur - inte olika dem som

pryder vissa delar av Notre Dames och katedralen i Rouens fasader - i stuck och bauxit, av stenpartier och geometriska utsprång av identisk form men olika storlek, så att det tycktes som om salen, som verkligen gnistrade av gyllene ting och marmor, var byggd för att så mycket som överhuvudtaget var möjligt söka förvilliga ögat och även, givetvis då sinnet. Alla de otaliga optiska villor som var inbyggda gjorde den som klev in lite yr, och man kunde på intet sätt säkert fokusera och genom ackomodering beräkna avstånd. Man nästan ville sluta sina ögon för att se bättre.

En, vad som förföll vara en central, grund, bassäng var helt fylld med mycket klart vatten i vilket gröna svartsvansade fiskar simmade omkring, samt röda små tropiska, och gula strimmiga, som med ryckiga rörelser tog sig fram och tillbaka i en slags förvirrad metodik, där målet tycktes vara och kunna förmå sig att på en så liten yta utföra mesta möjliga rörelser, på kortast tid. Alla dessa fiskar tycktes inte alls bry sig om den gemenskap i vilken de ändå levde. De tycktes alla mitt i sin furiska aktivitet vänta på en bättre tillvaro, i något akvarium där något barns hand skulle föda dem med en kärlek och mening, som här, i den stora bergsalens fiskdamm, inte alls fanns att tillgå.

Att vara fången, fisk i damm eller skål, som människa, erbjuder en sällsamhet. Man är orättvist begränsad, och tenderar att inom denna begränsning, som är orättvis, söka skapa en egen rättvisa. Inte sällan innebär en sådan rättvisa att man bestraffar sina medoluckliga, SOM OM DESSA hade något att göra med den orättvisa, med vilken alla blivit behandlade.

Så är vanligen fångar oupphörligt orättvisa gentemot sina medfångar, om de inte inleder kärleksrelationer med dem, eller skapar små handelsföreningar, där målet är att de som överlever skall se om de dödas gravar.

Bänkar var utplacerade invid och runt denna underjordiska halvt romantiska halvt förmodligen liturgiska sjö, men ingen människa syntes till som kom och tog emot, så den öppning av dörren som skett måtte antingen ha varit helt automatisk eller styrts av någon som man inte kunde se.

Detta var ovanligt, ty på den tiden föreföll saker som ångmaskiner och enklare explosionsmotorer och telegraf som höjden av modernitet och teknisk finess. Automaten befann sig ännu i sin linda och man hänförde snarare allt onormalt till häx- och trollvärlden än till orsakade av någon ingenjörspassion.

Det tiohövdade sällskapet, vi var ju mest småstadsbor från Skaratrakten, rörde sig nu - överimponerade som vi var - zombieaktigt. Banditen Nils Svart- som nu inte föreföll lika nervös som tidigare, som om ansvaret för allt, i alla fall inte längre, vilade på honom - gick fram till en kvinnoskulptur i grön omåttligt ärgad brons och knackade den vanvördigt på det ena framträdande bröstet som för att kontrollera kopparhalten. Egmont lade sig på trettonårsvis mer än på att se på fiskarna, också han troligen lugnad av den enhetlighet som plötsligt präglade det lilla sällskapet, som ju helt enkelt - åtminstone för närvarande - var ett gäng lyckliga turister. Gloria såg upp i taket, där norra halvklotets stjärnhimmel var avbildad i gult mot mörkblått, på ett nästan - som jag tyckte - tarvligt sätt.

Nu skall det erkännas att jag, sedan jag fick de där batongslagen, uppfattar den mest konst jag ser, som oerhört tarvlig. Mina krav på konsten är numera så stora, att jag börjat tvivla på att konsten alls finns på jorden. Åtminstone finns nog inte konsten i vaket tillstånd. Jag tror numera att konsten endast finns i DRÖMMEN, och att de enda sanna konstmuséerna är dem, som vi besöker i drömmen. Detta talar jag naturligtvis oftast tyst om.

Sandrine tryckte sig intill mig, utan att på något sätt framhäva sig, men snarare dra sig inåt, och stammade något om "rädd". Kurt med det stora huvudet och geväret och gamla armébyxor med revärer, sökte omedelbart en bortre dörr, och fann snart denna, ty den lyste röd mellan två korintiska pelare, och den bar namnet: "Till det inre.". Den modige Kurt vinkade åt oss och ropade lågt "Kom!", - man kunde inte tala högt på grund av den väldiga ekoeffekten. Ett enda ord rullade runt salen ett otal gånger, och förstärktes, som det tycktes in finitum, så att vad man egentligen sade blev ohörbart i ett upprepande som övergick i ett för öronen plågsamt nära nog ofantligt och helt oformligt dån.

"Vänta" sade mannen med det patriciska godsägarutseendet och den bleka hyn och metallbågade glasögon, som åkte upp och ner från västficka till näsrot, stup i ett, och sökte dämpa sitt tal med insidan av sin kupade hand. "Vi måste överlägga." Nu ekade dessa ord ändå, och effekten blev - på grund av just detta särskilda ekandets natur - skrattretande. Salen var ju - det insåg vi alla, i förnöjdhet närapå - omöjlig att över-

lägga i. Alla log nöjt, utom Winckelmann, som det senare visade sig att den gamle ädlingen till docent hette.

Endast viskande ord från öra till öra gick fram. Så ställde sig nu gruppen i en cirkel och man - inklusive jag - underhöll sig en bra stund med problemet om vad som vore det klokaste att företa sig. Banditen förfäktade den sunda åsikten att vi genast borde hämta hjälp, då vi ju redan HÄR var utsatta för en troligen mycket mäktig mans, eller grupp av människors, godtycke. Troligen tänkte också rövaren - som vi nu behandlade som vem som helst, trots att det var han som var klart - eller klarast - skyldig till situationen, vid sidan om Oleg - på unge Egmont, som skägglös dock åtminstone vid fiskdammen njöt av det vidunderliga äventyret.

Detta, menade banditen ljudligt, och med ganska övertygande logik, och på ett tanklöst sätt, var något annat än att plundra folk på deras klockor, hattar och kontanter.

Det är över huvud taget märkligt att så mycket av det allra viktiga och det vackra som sägs, sägs tanklöst. Jga har många gånger tänkt att man borde uppmuntra tanklöst tal, då detta tal nog i alla fall är en av portarna till Saligheten.

Jag förvånades nu av handlingskraften och modet hos alla, undantagandes då Oleg och Sandrine.

Vi avdelade snabbt en grupp bestående av de två kuskarna - som i sin enorma olikhet inte var helt olika varandra - samt Oleg, som skulle gå tillbaka och hämta polisen. Men det uppenbarade sig då vid försöket till återtag, att dörren stängts på något sätt, antingen automatiskt eller genom mannakraft, och låsts, och att

inte ens ett vred fanns på vår sida dörren, än mindre ett lås. Dörren var stor som ett salsbord, tom och blank. Och obönhörlig.

Vi var alla fångna, insåg vi, lika plötsligt som om det varit en åskknall, med en darrning i våra sinnen. Fångna i berget. Vi stirrade på varandra, och vi undrade om vi nånsin skulle komma levande ur detta och om det var någon mening med att vi hamnat här. Vanliga frågor ställde vi oss, som tröst och i desperation, i denna ovanliga situationik.

"Jaha", sade jag, "det tycks som om den enda vägen är FRAMÅT."

"Framåt är ditt ödes väg." sade Gloria, möjligen citerade hon något.

"Ödes väg...ödes väg ....väg .... Väg." ekade det, innan orden snurrat sig till det vanliga nästan psykotiska dånet i det ofantliga rummet, som vi då inte visste var en försal, nånstans under Hunneberg. Så blev det att vi alla, ordlöst, sökte oss mot den röda dörren igen, vid vars sida det fanns en liten ringknapp infälld i ebenholts. Kurt, med det stora huvudet, tryckte en signal.

Inget hände.

Han tryckte två.

Sneglandes på "Godsägarn", som var en mindre, spensligare man, men med en ytterligt välsittande kostym, där kavajen hade tre rader dubbla knappar, tryckte han så tre gånger, snabbt.

Inget hände.

Sandrine - som drog sin beiga stickade kofta tätare omkring sig, trots att här nere inte alls var kallt, såg att det i den stora förhallen, invid en svart staty av en puma, stod ett litet bord i svart med några silvriga sto-

lar invid ena väggen. Hon sökte sig dit bort. Det var endast ett tiotal meter dit. På bordet låg nu en liten bok med svarta pärmar. Den var på grund av sin färg osynlig på långt håll. Bokens svärta var identisk med bordets. Sedan fann vi att det låg flera, kanske ett tjug, böcker i en liten hög vid fransidan av bordet med samma titel och, som det föreföll, samma innehåll.

Titeln löd: "Ethelania - de svävandes rike."

Som vi nu i vårt läge som instängda inte egentligen hade något alternativ till läsningen av denna bok, med dess svävande titel, så satte vi oss här och där, på stolar, avsatser och på trappavsatser, mitt i den optiska villan, eller förvilleriet, med var sitt tunt exemplar och började läsa. Akustiken förhindrade högläsning, och så blev det så att vi alla - t.o.m. Egmont med sina åtta år - satte oss att moltyst inhämta upplysningar om vad i all sina dar det hela var frågan om.

Dessförinnan hade dock "Godsägarn" hunnit presentera sig. Han gjorde så, viskandes, i följande ordalag, och bevisade i någon utsträckning vad jag misstänkt, att han var en "bokens man":

"Läs nu noga, var och en! Jag, professor Winckelmann, kommer att ta råd - jag är van vid texter och deras innehåll och uttolkning - från envar enskilt av er. Så tar jag i detta beslutsfattande ledningen i detta val, det som bygger på vad vi finner i boken, som troligen är ett utpressningsförsök. Sedan får vi se. Boken tycks mycket tunn, - vad jag kan se är den på bara fyra sidor. En broschyr, alltså. Läs noga. Och kom ihåg.

Detta, alltihop, är hur som helst en världssensation! Mitt på Norra Västgötaslätten. Vi är alla likt utvalda ..."

Jag skakade tyst på huvudet, då jag nu insåg att Winckelmann var helt alltför mycket imponerad, och tänkte att situationen nu förföll ännu sämre. Jag struntade ampert i vad mannen sa. Auktoriteter är inget för mig. Det värsta man kan ha med sig på en expedition är en akademiker.

Så satte vi oss tillrätta - efter det banditen presenterat sig - illmarigt och leende - för Winckelmann med orden: "Hej! Mitt namn är faktiskt Svart. Kusligt namn, eller hur? Nils Svart." - och öppnade var sitt exemplar av det som på omslaget erbjöds oss bakom orden: "Ethelania - de svävandes rike."

Nils Svarts ena arm var bar, ty ärmen var ju den som hästen försökt sätta i sig, och när han läste glänste armen helt vit och rörde han helt synbart läpparna. Glorias konstant osedvanligt höga fräkniga panna hade fått en djup veck mellan de välvda ögonbrynen, och det rödlockiga håret var oredigt.

Jag undrade vad "svävande" kunde betydde men läste sen, sittandes på en silverfärgad stol på denna plats nere i berget, i salen, på en liten balustrad, lutad mot en räfflad vit sandstenspelare, i den svarta broschyren:

"Ethelania var en gång ett fantasirike. Under hela min ungdom drömde jag om det, planerade det i minsta detalj. Och när tillfälle gavs, när jag blev rik nog, genom hårt arbete, satte jag min plan i verket."

Under det jag läste denna tråkiga och talanglöst skrivna text iakttog jag de övriga nio i smyg, för att kontrollera vem som utbytte blickar – eventuellt – med vem, vilka som blott var koncentrerade och vilka som tycktes tänka på annat.

Döm om min förvåning när jag såg hur Gloria nu även öppet flörtade med Winckelmanns kusk! Hon var inte blyg av sig, men detta! Och nu, i sådant skarpt läge.... Jag läste vidare:

"Att bygga ett underjordiskt rike i vilket du/ni nu befinner er var en oerhört svår uppgift, särskilt som det – allt enligt planen – var nödvändigt att det skedde i största hemslighet. Några naturliga hålrum fanns inte att tillgå i det område jag nu ville kolonisera. Nej, bara ett antal meter under jordytan möttes jag av granit. Och hur skulle nu denna brytas och forslas bort i omärklighet? Saken visade sig oerhört komplicerad. Det krävdes ett avancerat tunnelsystem, som jag långsamt lät spränga ut ända till Sveriges kuster, för att ifrån diverse hamnar därifrån forsla berget ut ur landet ända till Stilla Havet, där jag nu av stenmassorna byggde en liten ö med en atoll. Denna ö kallade jag, efter min mor, Ethelania. Min mors namn var Ethel.

Målet med mitt nya rike, som jag kallade Ethelania, efter en uppenbarelse i min barndom, var att få ett land, där jag kunde göra exakt som jag ville."

Jag sneglade försiktigt på de andra läsande, som alla, i denna kommenderade akt, läste med uttryckslösa ansikten. Svart stavade sig igenom det hela långsamt, medan däremot sonen Egmont, vad jag kunde se,

ändå redan var på sista sidan. Hans ansikte bar – om jag riktigt såg efter – ett spår av misstro.

"Viljan till bestämmande över sitt eget liv får givetvis aldrig gå ut över andra, i någon större utsträckning. Dessutom måste man – vid planeringen av ett projekt som mitt – iaktta en balansgång mellan nödvändighet och tillfällighet, och se till att man inte förivrar sig till den grad, att man glömmer bort att njuta av förfärdigandet av sitt drömland, så länge man av Livet självt tillåts att syssla med konstruktionen och fullkommandet av detta. Ofta är det så med utopister, att de glömmer bort att njuta medan de är i färd med att skapa verklighet av sin vision. Det kan vara väl så viktigt, att ha roligt under tiden. Ofta är den enda tid man har just det som händer under tiden.

Den yttre konstruktionen av detta projekt är i mycket ett tekniskt problem, den inre ett moraliskt-filosofiskt. Det är i det senare skedet, vid befolkandet av landet, som, som du/ni redan märkt, allt inte är helt utan svåra etiska dilemman. Ty: "hur får man människor att komma till landet "Ethelania" då, utan att de känner sig tvingade? Hur behandlar man människor, som av en intelligent slump kommit dit, och får dem att känna sig hemma? Hur kan man få det utbyte av dem, som man önskar, o.s.v., o.s.v." Alla människors önskningar involverar ytterst åter andra människor. Allt detta är sådant som är bekant från skildringar av resor till Mars och annat, samt sådant som är bekant från fablernas värld inte minst från Ovidius och Herodotos.

Nu kommer jag så till den springande punkten,(punktum saliens, som det heter på Latin, äggets hjärta): vad skall utmärka detta underjordiska rike? Vilken skillnad sökte jag nu, i enlighet med mitt drömmande och mina (dåliga) erfarenheter av livet på jordytan, att här utgående från en vision skapa? Vad gäller i mitt rike och på min ö som inte gäller ovan jord och på andra öar? Vad gäller ovan som inte gäller i mina domäner? Om det skall det nu handla. Ty det vore givetvis ett bortkastat liv, om man - som jag - nu ägnat ett helt sådant, åt att bygga en värld, om man inte sökte skapa någon skillnad mot det nuvarande och bekanta - dt med det normala identiska - med den. En skillnad delvis i det Samma. Med det Samma avses här, i enlighet med nyare filosofi, det som är den logiska förutsättningen för skillnaden, för skillnadens logiska Materia, Samma som skillnadens urberg, om jag säger så, med en på substans nära nog helt urgröpt liknelse.”

Jag såg åter upp från den trist mässande och svår-förståeliga och bitvis förvirrade och samtidigt till sitt innehåll helt klart skrämmande texten, och min blick sökte de båda kuskarna.

Som dessa förmodligen var de mest obildade i sällskapet (kanske de inte alls kunde läsa), så kunde man av dem kanske utläsa, om det var något skumt i görningen, om allt som hänt var uppgjort, med dem som infångare av presumtiva invånare i den nya underjorden, och kanske på en främmande ö i Stilla Havet, som lydde under namnet Ethelania

Detta. att alltihop var en kidnappning var en tanke som redan från älgens uppdykande på scenen hade förföljt mig. Jag tänkte att allt - inklusive överfall,

axelbrott, älg och kanske till och med Olegs språngmarsch - verkligen var riggat av någon dåre, men slog sen bort det för en stund såsom ett utslag av min vanliga paranoia. Hur skulle Oleg kunna vara köpt? Det var ju otänkbart. Denne vågade ju knappt gå på systembolaget själv.

Emellertid, det såg jag, stavade sig även de båda kusarna, båda skalliga medelålders karlar, (kusken med hög hatt hade lämnat denna hatt vid schäsen, den andre hade en så trasig kubb att man såg rakt igenom den.) var för sig och utan synbar kontakt dem emellan, allvarsamt igenom den, som jag tyckte, dystra redogörelsen, som jag mer och mer betraktade som vår dödsdom.

Ingen verkade utåt i alla fall vara i maskopi med någon annan.

Winckelmann, som i alla fall var van textkonsument, var redan klar. Han satt tankfull med korslagda armar och blickade upp i taket medan tungan snurrade i vänster kind, långsamt.

Kurt var också klar och satt och slamrade med sitt gevär.

Som texten för mig var tröttande, och ändå banal, så hoppade jag över flera avdelningar filosofi och tusentals andra longörer, till sista sidan, för att få reda på slutklämmen och vad i all sin dar författaren - tydligen identisk med byggherren - nu ville att vi som hamnat här skulle ta oss till. Preludier, premisser och prejudikat har alltid tråkat ut mig.

Sista stycket i broschyren löd, betydligt mer kärnfullt, naturligt nog, eftersom det stod sist, och dessutom var i appellform, försett med mängder av utrops-tecken som det var, som i en skrift från pingst-rörelsen i Tenhult, en ort inte långt härifrån, så här:

"Välkomna nu, därför, hela min nya familj in spe, - även om det bara är en person - till mitt nya rike, och till ditt/ert nya liv, och låt oss nu söka nöjet i den totala svävningen i Konstens och Andens och Gemenskapens värld! Ingenting är för allvarligt eller för komiskt för oss här, ty vi vårdar oss städse om mellanlägets intermitterent försonande kraft. Och här - i vårt rike - där råder nu den svävningens eteriska hegemoni, den som ovan jord är förbannad, ty på jorden råder det en förtvivlans maskopi mellan den rena kapitalistiska materialismen och den diversifierade andlighetens lägsta former, som kommit samman, och detta i den allra mest förstörelsebringande kraftens verkningar.

Här nere, och på min fjärran ö, finns friden i en leende förtröstan på det som förr frihetligt kallades "luftanden"!!! Ett liv i gemenskapens svävning och författandet av den stora romanen väntar er. Välkomna!!!! Endast tillsammans når människan lycka! Ring nu - om ni vill tillhöra den nya gemenskapen - fyra gånger på dörrklockan!"

Jag andades ut. Men - det måste jag bekänna - svetten rann i floder på min kropp, och jag var nu övertygad om att vi alla här - i författaren - hade att göra med en komplett galning utanför tidens välsignelser. En bakåtsträvare, en konservativ utopist! Min blick sökte sig därför till Kurts gevär, som nu äntligen

låg vid dennes fötter i sitt fodral, vilket senare var ut-smyckat med silhuetter av varghuvuden, klumpigt instansade av en amatör.

Jag tänkte att hade man ett gevärsfodral så borde det vara smyckat med röda, små rubiner. Varför jag tänkte så visste jag inte.

För övrigt tyckte jag att det låg något sinistert över Kurts, vapenägarens, gerstalt. Hela hans uppenbarelse luktade av depression och jag insåg att här har vi en som bär vapen, enbart med den slutliga tanken att till sist gå avsides och skjuta sig med detsamma.

"Är alla klara?" ropade den vithåriga Winckelmann, som förstås i sin nästan fenomenala tankspriddhet, vilken stod skriven över hans rynkiga ansikte, helt glömt att det ekade.

Nu ekade denna fråga upp i vådligt dån, som närapå det var mer pådrivande i att få oss till att knacka på en dörr som ledde ut härifrån än hela den filosofiska skriften och fångenskapens ångest tillsammans.

"Nå!" sa han sedan, nu ytterligt tyst och viskande ".... skall vi ringa på?"

Alla nickade, som det föreföll nu utan minsta eftertanke. Jag insåg - ensam av alla - samtidigt att det var dånet som fått alla att bestämma sig.

Den dumma mänskligheten lät en amorf ljudsignal härska över logik och sanning.

Även Egmont instämde, ivrigt och med den svarta släktkalufsen - han var nog rom - guppande fram och tillbaka, men med en ängslig sidoblick på sin far, som om han tyst för sig själv undrade hur han skulle dra allt detta - inklusive fadern - iland.

Kap.4. Sekretariatet

Vi hade - var och en givetvis med egna farhågor och förhoppningar - genom vår utsedde tryckare, den eleganta schäsens ägare, godsägaren - knappt tryckt den fjärde gången på knappen förrän den röda dörren, med

ett gnissel den också, öppnades och blottade en ny sal, mycket mindre, enklare, men mer huvudsaklig, och helt utan synvillor och ekande akustik, och lägre i tak. Den hade dämpad belysning och friskare luft.

När vi nu klev in i detta rum, så mumlade vi till varann frågor och svar angående vad vi läst i broschyren. Alla utom jag tycktes ha läst och smält hela broschyrens innehåll. Jag förbannade min indolens och mitt högmod, och tänkte att det var typiskt för mig, att jag inte läste det för oss så viktiga och helt avgörande dokumentet. Hur skulle jag, Stefan, nu kunna spela en roll alls i fortsättningen?? Så hade min irritation och alla mina andra dåliga egenskaper uppenbarligen redan nu avgjort mitt öde. Det hela var, vad mig anbelangar, alltså som att delta i ett experiment där premisserna var dolda, där alltså förutsättningarna var liksom hemliga, medan alla andra tydligen fått den information de behövde. Åtminstone av deras relativa lugn och det skaliga i det sätt på vilket de lutade sina huvuden åt det ena eller andra hållet, att döma!

Jag förbannade mig själv. Men jag tänkte att jag nu kanske inte borde addera till mina redan bevisade förkastliga egenskaper den, att redan från början ge upp. Kanske hade jag ändå någon slags förströstan, den saliga egenskap som ibland kallas Tillförsikt....

Om jag inte hade något annat, tänkte jag, så hoppades jag på min vanliga tur. Under ett scoutläger, för ett antal år sen, i Viskafors, hade det lottats ut en flaska whisky, och vem hade vunnit den på sitt personnummer, om inte jag.!

Så hörde jag nu den bleke, men trots denna blekhet med åtföljande blodfattigdom relativt intelligente, och tanige, teoretiskt lagde, och med ofantligt minne utrustade, Oleg - han var f.d. anarkist - säga till Winckelmann:

"En skeptiker och utopist.", vilket nu professorn tyckte var en nästan brilliant karaktäristik av broschyrens författare.

"Skeptiker ...?" undrade jag. Men jag hade ju å andra sidan inte läst hela broschyren och hade egentligen ingen talan. Men de andra visste ju inte om mitt slarv. Alltså togs det på allvar, det jag sade.

"Jovisst" sa Winckelmann, därför, "men vi bör nog vara öppna för att det kan dölja sig, och därmed uppenbara sig, en mycket djupare mening under det utopiskt idiotiska. Att det idiotiska är eller kan vara skenbart, alltså."

Oleg nickade här sakta som svar.

"Man kan försöka lura oss, många gånger om....", förtydligade Florensexperten Winckelmann, med innebörden att det inte skulle gå att lura oss.

"Vi är helt enkelt kidnappade av en sexgalning." slog Gloria fast - klarsynt - med ett lystet ögonkast på Winckelmans kusk, en man som verkligen såg ovanligt bra ut, trots flinten, och utstrålade en nästan enorm sexuell kraft, relativt ung som han faktiskt var, så där trettiofire.

"Konstigt med den där ön." sade Egmont, vilken ju - som jag tidigare menat - hade en ovanligt snabb uppfattningsförmåga och ett gott omdöme.

"Ja, kan det verkligen vara sant ..... med Ethelania?" undrade Sandrine, himlande med de vattenbleka ögonen, som om hon redan längtade dit.

Människor är i allmänhet hur lätt övertygade som helst, tänkte jag. Allt var givetvis prat, för att få oss dit förövaren ville. Vilket givetvis inte alls var på nån söderhavsö.

"Mannen som byggt här nere är ett geni!" slog då Kurt fast, medan han med de små blå ögonen, som satt mitt i det stora huvudet, betraktade stilrena väggar och tak i denna mindre sal. Geväret - som i alla fall gav oss en skenbar trygghet - hade han hängt på axeln i något slags säkrat läge, utan att bryta det.

Nu i detta mer utsmyckningsfria, mindre rum, som gick svagt i lila, ekade ju inte våra ord längre, även om ubåtskänslan fanns kvar, trots att det dåför tiden ännu inte fanns ubåtar, och döm om vår förvåning, när vi nu i det nya rummets bortre ände uppfattade att det via en liten skjutdörr inträdde en smal, blek kvinna iklädd svart åtsittande satindräkt. Hon ställde sig nu vid en liten disk över vilken det hängde en mässingsskylt med ordet: "Reception".

Kvinnan, som hade matchande mörkt hår samlat i en knut i nacken samt en skarp, nästan stickande, blick, och ett brett ansikte med höga kindknotor, sade då:

"Kan jag få era namn, ett i taget?"

"Räcker det med förnamnet?" frågade vår kusk, en man, nästan i min ålder, bondsk, som vid närmare betraktande inte såg helt nykter ut.

"Skall det vara personnummer också?" frågade Sandrine blygt.

"Helst hela namnet" sade kvinnan, "men personnummer behöver vi inte. Inte i denna världen."

Hennes sista ord slog ner som en bomb i mitt huvud. Troligen i allas. Förmodligen var det avsikten. Vad var det frågan om egentligen? I "denna världen"? Var vi alla döda? Jag ångrade plötsligt ännu mer, ja nästan så att det gjorde ont in i skelettet, att jag inte läst hela broschyren. Varför i alla sina dar hade jag slarvat så? Alla andra hade ju hunnit med det! Även de som bara var halvt litterata! Och halvfulla. Men jag hade ju ägnat tid åt att snegla. Sneglandet var för övrigt en ovana jag haft länge. Sen barndomen.

Jag svor tyst för mig själv, och suckade. Och jag tänkte att ju mer jag försökte observera Sandrine av det jag tyckte var egendomligt, och därmed intressant, desto mer missade jag. Därför beslöt jag mig nu för att försöka vara mindre originell, och helt enkelt försöka reagera som man väntade sig att jag skulle reagera, för att se om jag kunde uppfatta mer av situationens sanna natur då.

Efter en liten stund var nu alla namn antecknade:

"Hemmansägare med jägarexamen Kurt Enerskalle, Roland Zachrisson (Winckelmanns kusk) diversearbetare, Fil. Dr. Theodor L. Winckelmann, Stefan Brandt (jag själv), Oleg Paporov, Gloria Larzon, Sandrine Olson, (alla fyra studeranden) åkaren, tillika torghandlaren Sven, "Svenne", Svensson (vår kusk), Nils och Egmont Svart - den förre ville inskrivas som "herr", den senare som "en liten pojke".

Frågorna haglade efter det inskrivningen var klar, vilket tog c:a en kvart, över receptionisten. Dessa rörde allt ifrån vad det var frågan om, till var toaletten fanns.

Svaren inskränkte sig mest till olika huvudrörelser, samt stirranden. Kvinnan - som jag här målar i onödigt dystra färger - var förmodligen tillsagd att vara irresponsiv.

På min fråga: "Vad är klockan?" ryckte den smala svartklädda damen till och, seende ned på den poletrade disken, sa hon, suckande: "Herregud!".

Då tog jag alltså fram min egen rova, och konstaterade att den var prick två och trettio.

"Klockan är 02.30.", sa jag och blickade uppfordrande på damen.

Hon såg ut som ett tomt papper i ansiktet. Men hon var egentligen rent geometriskt sett något av en skönhet. Hon såg erfaren ut, som en sliten handske.

Vem har inte drömt om en kvinna, som ser ut som en sliten getskinnhandske?

Winckelmann ropade samman oss och sade ljudligt: "Vi måste konferera."

Då sade damen, lika högt:

"Det blir det inget med nu så länge! Ni skall vidare in först! Vad nu klockan än är, så har vi i det här läget ganska bråttom. Ni måste ta mig på mitt ord. Tyvärr."

Nu fanns tydligen ingen återvändo. Jag frågade henne inte ens om man kunde vända om.

Via en ny dörr, också den röd och vadderad, samt försedd med en mängd mycket dekorativa kopparnitar, som blänkte i oljelampskenet, visades vi nu in i ett ännu lite mindre, salongsartat rum, men möblerat nu,

mycket rikt, med gröna soffor och fåtöljer och med väggarna proppfulla med konst, - oljemålningar, diverse stick, reproduktioner, akvareller, teckningar o. dyl., i tre rader ovan varandra. Taket hade en omständlig gipsstuckatur, som här och där var målad. Vi ombads av damen, som följt med oss på lite avstånd, att slå oss ner, och hon ser Sandrinede oss sedan var sitt glas kolsyrat vatten, något vi verkligen behövde. Gloria kom dock sist och efterpå in i rummet, ty hon hade varit på toaletten i mottagningsrummet och hon tog tag i den mörka damen med sina hårda med ofantliga naglar nästan beströdda fingrar:

"Hörre du! En vacker dag får du fängelse för detta!" (Glorias farfar satt inne sedan femtio år för fadermord och brott mot griftefriden.)

"Är det nån här som har boken med sig?" frågade jag faktiskt sen, ångerfull och ångestriden, men det hade ingen, och jag började alltså nu oro mig mer på nytt över mitt misstag att, av lättja, inte läsa igenom boken.

"Den var ändå inget roligt att läsa." sa den kobente Svenne, vår kusk, med den långa luggen, den unge man som inte uppskattade vattnet alls så mycket som de övriga. Kanske ville han haft sin plunta med. Men den fanns i den enkla Skaraschäsen, nerstucken bland de främre sittdynorna där. Kanske skulle hästen så småningom komma åt den.

Vi satt nu alla bekvämt och utan att vi hann protestera så försvann den svartklädda kvinnan åter till sekretariatet och stängde och låste också efter sig. Efter en stunds upproriskhet, ryckande i dörrar (ty det fanns ett flertal, men alla låsta) satt vi nu och sökte lugna ner oss, och så slutligen börja överlägga om lä-

get, det egenartade vi befann oss i, och hur vi skulle hantera alltihop, något som ju inte bara Winckelmann önskat, men givetvis vi andra också.

"Mest intressant i boken", sa Kurt smekande gevärs-
pipan, med toppen av sin stövelspets, "föreföll mig
partiet om hans sjukdom."

Jag stirrade på Kurt. "Varför", tänkte jag för mig själv,
"skall jag alltid ställa till det för mig?..."

Sen beslöt jag mig för att sluta gräma mig. Hädanefter
fick jag vara den som enbart lagade efter det aktuella
läget. De andra hade uppenbarligen alla skäl och orsa-
ker klara till varför vi var här.

Man kan inte hålla på att oro sig över saker man
inte kan påverka.

"Det anser också jag." sa professorn, eller docenten,
oklar vilket, som nu tog fram en liten snugga ur västen
- under vilken manöver glasögonen också flög ur väst-
fickan och fick plockas upp av Egmont.

"Ja, det lät hemskt." ömkade sig Sandrine,

"Och farligt." sa Nils Svart. "Jag menar: för oss.", fyllde
han i.

"Fruktansvärd sjukdom." avgjorde Kurt Enerskalle,
som om han var väl utbildad på området.

"Där ligger man i lä." sa Gloria tonlöst, rättande till
korsetten, strumporna och bh-n, som allihop ständigt
hotade att vrida sig ett halvt varv runt hennes kropp så
att hon skulle se bakvänd ut.

Här befann jag mig i ett prekärt läge. Hur skulle jag
få reda på t.ex. om detta med slottsherrens ... om man
kallar honom så ... sjukdom? Jag försökte - trots min
nya föresats - fråga vad det var för sjukdom, men fick

bara ett nästan unisont svar från mina nyblivna "kamrater":

"Men det stod ju i boken!!"

"Du kan la läsa?" fyllde till och med lille Egmont i, med ett stänk av nytt förakt. Han hade förut sett på mig med viss tolerans.

"Jag mädde lite illa just då ....

"Jag mår illa nu." sa Nils Svart abrupt. "Hur ska vi ta oss hem igen? Jag gillar inte det här stället. Här finns inget att hämta!"

Detta borde betyda, tänkte jag skarpt, att Nils Svart i alla fall inte var inblandad i nån kidnappning.....

Om vår kidnappare var sjuk, och hade en sjukdom, eller hade föregett de andra att han hade en sjukdom, som var sådan, att han genom att nämna dem hade fått alla att sympatisera med sig, så var allt så mycket värre.

Blott genom att hänvisa till antingen religion eller till sjukdom kan man få folk med sig. Och inget kan ju ställa till det så mycket som teologi och läkarvetenskap! Gudskelov hade ingen ännu alls hänvisat till religion i detta fall. Jag bara väntade på det. Jag kollade på tavlorna, för att se efter religiösa motiv, men fann inget. Ingen Buddha, ingen Maria, med ett alldeles för stort och fetlagt Jesusbarn, i sikte.

Nils Svart, vars romska ögon tidvis var klipska och samtidigt innehöll mycket värme, fick medhåll av de övriga, utom från mig och professorn. Oleg satt tyst. (Jag försökte inte ens närma mig honom. Kanske han såg alltihop som sitt fel, jämförande det hela både med det ena och det andra, med sin gedigna beläsenhet

som replipunkt.). Roland Zachrisson (sexualatleten) satt – med avtagen jackett - och lekte med sin vänstra biceps, - spände den och släppte av, spände och spände av, o.s.v.. Gloria tittade på.

"Hem?", sade professorn, med emfas,".. och lämna ett världsunikt äventyr som detta. Sant är att vi har att göra med en mycket egendomlig människa, och i sin egendomlighet potentiellt farlig, som står bakom allt detta, men det innebär inte ....".

Här avbröts han av att kvinnan i svart, som förmodligen var vida mer än receptionist, åter kom in. Kurt försökte utan att dölja sitt tilltag ta tag i dörren, men hon låste den kvickt och lät sen nyckeln glida ner under blusen via en glipa i dräktjackan, som om hon hade gjort exakt samma rörelse sedan tidernas begynnelse.

"Nå", sa hon, "är det någon här som vill återvända tillbaka till åkern däruppe igen?"

Frågan var nu så oväntad att vi samtliga troligen såg ut som får i ansiktena.

Det blev tyst i en minut. Ingen ville plötsligt, troligen på grund av damens retoriska skicklighet, och osvikliga timing, nu återvända. Sedan invände emellertid Nils Svart kisande, blickande på den smärta damen, med det nästan lika utstuderade inpasset:

"Det beror väl på .... faktiskt."

Damen svarade inte på den implicita mycket vaga frågan, som av flera nog enbart uppfattades vara av karaktären sexuell invit. Damen fick det till det, genom att flytta sig FRÅN den omedelbara närheten av den plats hon stått på.

Slutligen föreslog Winckelmann (av någon anledning) att vi skulle hålla ihop, lita till förnuftet, och rösta.

"Varför kan inte den som vill gå få gå?" frågade jag, ty jag ville lite grann själv tillbaka till salen med böckerna och läsa färdigt en sådan. Eller möjligen göra om alltihop ända från mötet med älgen.

Hur det nu var så tyckte jag ju allt var spännande, så helt ville jag in te bara försvinna från denna situation och upplevelsen av den.

"Hur skall du ha det? undrade kvinnan kallt och såg nu bara på mig, vilket ju i och för sig var rimligt.

"Här e vi inte rädda." sa Sven Svensson kvävt.

"Vi vill gärna träffa den sjuke." sa Sandrine – som gick en sjuksköterskelinje, med specialitet blodprov - öppet.

"Han kanske e frisk, trots allt. ", sa Gloria, som – sin vana trogen – inte trodde på något i första blinken. Hon svettades alltid lite, särskilt i ansiktet. Nu också, då. Särskilt varmt var det inte i bergsalarna, någon av dem, men inte kallt heller. Det var som om luften här nere varken bar värme eller kyla, men var inriktad på att hålla sporförekomsten på en acceptabel nivå.

"Vi är alla redo att träffa den underjordiske herrn." sa Theodor Winckelmann, spöklikt - utan att riktigt uppfatta innebörden i dessa ord, vilka för mig lät som om vi skulle möta självaste Satan, något jag alls inte kände för.

"Får vi betalt?" frågade Sven Svensson som samtidigt grävde i en byxficka.

Jag tyckte det var en väsentlig fråga.

"Bor du här nere?" frågade Gloria receptionisten i ett anfall av medkänsla, både glidande (smart) lite utanför sammanhanget som hon alltså lade sig ut för bergsherrens underställda.

"Alla vill alltså stanna.", slog damen fast, ignorande Gloria, men med ändå en slags eftergift i tonfallet, som indikerade att hon var imponerad av Glorias iständighet, och slarvigt insmorda fräckhet.

Ingen yttrade sig gentemot detta yttrande. Alla bara såg på varandra. Inte invände alltså jag heller. Nu var allt upp till bergsherren, tänkte jag.

Högtidligt, med fasta steg, gick nu kvinnan därför ordlöst fram mot motsatta väggen, som vette än längre in i berget... (hur långt kunde man komma ?).... och knackade lätt tre gånger på en dörr av cederträ.

Så många dörrar, tänkte jag. Hur många var det? Fyra, fem, sex? Skulle vi nånsin se dagens ljus igen? Skulle vi kanske alla bli mördade här nere...., undrade min paranoia. Paranoia kan vara bra om man är författare och vill skriva skräcknoveller, till exempel. Annars är paranoja inget att önska sig! Paranoia är förfärligt.

"Vad skall det bli av mina hästar?" ojade sig Dubbel-sven, Sven Svensson, som nu tycktes helt nykter.

Enerskalle - vars kroppshydda var väldig, och påminde om den hos en simmare eller gymnastikdirektör - hade nu gevärshölstret med geväret i knät och han fingrade återigen lite på själva mekanismen och såg plötsligt - trots att det ju var en stor karl på två meter - spänd och orolig ut. Oleg tycktes bakom sin

långa lugg, som hängde rakt ner över näsan ända till munnen, bedövd av skräck. Roland tog åter på jacketten över sina svällande muskler och hade ett förvåntansfullt äventyrligt uttryck i de gröna ögonen.

Theodor Winckelmann - Lorenzo de Medici-specialisten - hade emellertid från sin kavaj tagit fram ett buckligt, litet gulnat foto, som tydligen föreställde hans fru, Agnes och hans enda barn, Hakon, och betraktade denna bild, under det han sa:

"Nu tror dom hemma att vi allihop är döda."

Kap. 5. Bergets härskare

Dörren till det fjärde rummet i ordningen öppnades, som om nån stått och tjuvlyssnat bakom den, och i dörröppningen uppenbarade sig till allas förvåning en liten kraftfull man av medellängd med mörkt ansikte och en väldig hårman, som stod som ett hjälmartat buskage runt över huvudskallen. Håret var gråsvart, melerat och otroligt buskigt och syntes aldrig mötts av en kam eller borste.. Han tycktes vara i sextioårsåldern. Han var ytterligt energifull - hans kropp ristes av en nästan osynlig skakning nästan hela tiden - och såg

ut som hälsan själv, särskilt i ögonen, som kolsvarta i det på indiskt vis mörkbrungröna ansiktet blickade kors och tvärs och öSandrinellt, på ett nästan teatraliskt vis - och tog värdigt två halvsnabba steg in i rummet med receptionen och stängde sen dörren bakom sig. Låt mig ett ögonblick stanna upp ännu en liten stund vid denne mans - vår kidnappares - utseende. Hans ögon var alltså svarta. Hans kropp formligen darrade i en ständig verksamhet, där kroppen tycktes såsom kopplad till en nimbus av själ och ande som omgav gestalten. Näsan var för stor, likaså ögonen. Det var något groteskt över anletsdragen, vilka ändå utstrålade vänlighet. Ja, just "strålfaktorn" var hos denne man påfallande, - även om man skulle tveka inför benämningen "karisma". Man tänkte sig att denne man kunde vara alltifrån professor till evangelist. Kanske revolutionsledare eller expeditonsledare för äventyrare på Borneo eller i Tibet. Ja, så storslagen var han att man önskade rita av honom med kol, bara raskt, så att detta ansikte aldrig glömdes. Det var det varken tid eller rum till, dock.

"Välkomna till Underlandet!" hälsade den imposante nu med en slags av en högerhandens fingerakrobatik formulerad fredsgest mot oss.

Winckelmann, som ju å andra sidan såg sig som självklar ledare för oss, uppenbarligen i kraft av sin titel och sin filosofie doktors doktorsexamen, som hade något att göra med en avhandling om Lorenzo de Medici, en examen som han nog själv skattade högt, pretentiös och fänig som han ända inifrån och utåt var, svarade belevat:

"Vi är enormt hedrade. Låt oss alla få skaka hand!", varpå han – som om han vore på en stor scen – tog ett steg fram emot det redan skakiga geniet, som dock gjorde en avvärande rörelse med handen, som pryddes av en ring med en gnistrande rubin.

"Nu skall vi alla till matsalen för att intaga en måltid. Där kan vi så tala mer om vilka vi är. Fröken Sedligkin" (han vinkade här till sig den mörkhåriga receptionisten, som nu – i skydd av uppståndelsen – snyggt draperat sitt nu plötsligt utsläppta hår över axlarna på dräktjackan ...) "och jag är glada att kunna bjuda er på västerhavstork och potatis."

Kvinnan med det ryska namnet log snett.

"Hur i all sin dar har ni fått tag på torsk?", frågade Winckelmann, i det han tycktes ha tappat koncepterna.

Jag stirrade på fröken Sedligkins hår, som böljade över hennes hals. Jag tyckte att det var tarvligt att plötsligt släppa ut håret så där medan värden talade, och gav därför Sedligkin en skarp blick. Denna låtsades som ingenting.

Det vattnades i munnen på oss alla. Redan ordet "västerhavstorsk" hade en sådan stark Pavlovsk effekt på den lilla skaran från ängen, att det började droppa från diverse munnar ner på diverse kragar och bluskrås.

"Jag har leSandrinenser varje dag av förnödenheter."

"Men då röjer ni er?", sa jag. Jag såg för min inre syn en rad kylbilar fara på den lilla avtagsvägen från Stockholmsvägen på Västgötaslätten invid Skara.

"Inte alls, unge man, inte alls. Jag har förtrogna. De är solidariska med mig, och jag betalar dem bra. De har sitt uppehålle av mig. Snart hoppas jag att även ni är mina förtrogna, och mer än det."

All här nere talar omständligt, tänkte jag. Kanske är det för att vi är under jord.

Det spred sig nu - kanske för att det antydde att det var pengar som styrde - en olustig stämning bland gästerna, medan vi genom den vadderade dörren och ytterligare en - femte - sparsamt möblerad sal, där det bara fanns småbord och fåtöljer, tågade iväg i en korridor till den stiliga matsalen, för till en matsal kom vi, i vars mitt hängde en bastant kristallkrona.

"En sån påträngande och dominant karl." viskade Gloria - i det hennes pupiller vidgades - till Sandrine.

"Jag tycker inte om honom alls." instämde Sandrine med ännu lägre viskning. Det var inte ofta hon öppet höll med Gloria. De brukade aldrig socialisera i skolan. Gloria brukade nonchalera Sandrine på ett sätt som indikerade att det var alldeles för synd om Sandrine, för att man skulle ta nån notis om henne.

Men till Sandrines förskräckelse hade nu den egenartade slottsherren med hårhjälmen och ögonspelet mirakulöst uppfattat hennes ord, vände sig om och sade högt:

"Det kommer ni att göra fröken, det kommer, det kommer.... Speciellt NI att göra, fröken..."

Här försämrades stämningen ytterligare, och Sandrine svimmade nästan av skräck, så att vi gäster, när vi satte oss till det för tolv dukade bordet nu satte oss som till en begravning, väl kanske nästan vår egen. Ingen begrep varför slottsherren betedde sig så illa,

och Nils Svart tog – med stråtrövarens djärvhet – utan tidsspillan upp ämnet:

"Men inte behöver ni skrämma oss, bara för att ni kan det ....."

Och Kurt hade geväret stående lutat mot sidan av sin stol.

Roland såg skeptisk ut och sa: "Nu får det väl i alla fall vara nog...."

Slottsherren – som såg mer och mer ut som en revolutionsledare – betraktade då geväret och sa, överrumplande:

"Vapen hör inte hemma här. Kan fröken Sedligkin bära ut muskötén!"

Hemmansägare Enerskalle, med sitt stora huvud, protesterade lite kalamiterat först, men gav sen, konsigt, nog omedelbart med sig – likt en gammal champagnekork – efter att ha mött värdens blick. Vapnet bars sonika ut, och sågs aldrig mer till, varpå damen med sitt obestämda inre återvändande och vi begynte invänta maten.

Många av oss gav Enerskalle en anklagande blick, men andades samtidigt ut, eftersom nog de flesta uppfattat det depressiva hos Enerskalle. Må vara denne liknade en gymnast, om än otränad, men det var något osunt och obalanserat över honom.

Jag var otroligt spänd på att se uppässarna.

Dessa visade sig snart och befanns vara två av vad jag tyckte såg ut att vara folk av vanligt bondskt västgötskt slag, fast lite åt mellaneuropeiskt eller italienskt håll. De var småväxta, talade också svenska, men med

brytning, och servera raskt maten för att sen försvinna genom en liten svängdörr utan kajutfönster i.

Vi högg in på fisken med alltför stora silverbestick och Winckelmann talade medan han åt:

"Vill ni inte presentera er för oss? Vi vill ju gärna veta vem vi är gäster hos. Boken sade oss inte allt. Är ni alltså den man som skapat allt detta?"

Denna replik fann nu flera av oss, bland annat Gloria och Sven Svensson så skräckfylld men samtidigt så rolig att de i ett skrattanfall sprutade fisk och dryckjöm över bordduken och glasen.

Det var som om vi nu obönhörligt närmade oss den formidabla sanningen. Inför sanningen är man alltid högspänd, åtminstone om man är under jord.

"Mitt namn är Jean-Jacques Orienthielm. Skål allihop och välkomna!"

Vi skålade allihop, och glädjen smög sig på oss omärkligt, varifrån den nu kom..... Jag såg mig om efter något att anteckna på. Denna gången skulle jag inte göra om min dumhet. "Orienthielm, Jean-Jacques", sade jag för mig själv och tänkte på hur mycket ett namn betyder. Snart glömde jag dock av min oro.

Mitt eget namn, Stefan, var ett öde att bära. Hur mycket hellre hade jag inte hetat "Jean-Jacques Orienthielm". Men jag hade ju haft lite svårt att bära upp det. Jag var bara en vanlig svensk, mellanblond pojke, visserligen av anseilig längd, hela 190 centimeter, men såg annars ut just som folk gör mest, och jag hade inga höga tankar om mig, och vanligen måttliga aspirationer. Livet fick komma som det kom. Så c var jag van att tänka.

Maten gjorde nog sitt till. Mängder av stora gröna ärtor åts med särskild god aptit. Även det färska brödet med rödlök, ost och kummin och körsbärsmarmelad och biskvier fann sin nästa vistelseort snabbt.

Som dryck serveras kall vinbärssaft, vilket rensade tankarna från unken pessimism på ett underbart sätt.

"Snälla herr Orienthielm", sade Sandrine till desserten, "kan ni inte berätta om Ethelania. Det skulle vara roligt att veta mer om den ön. Var i Stilla Havet mer specifikt ligger den? Exakt menar jag...". Hon log på sitt småfalskt bleka sätt mot Orienthielm.

Här var vi nu alla med på noterna. Var låg ön, ön, som i mångas våra sinnen framstod som en behagligare plats än det underjordiska stenslottet?

Var LÅG DEN?

"En stenhög." svarade bergsslottsingenjören lakoniskt. "Bara sten och lite buskar och trän. Ni vet, i tropikerna växer det på öarna klen - särskilt på de nytillkomna, må vara antingen artificiellt eller genom vulkanisk verksamhet, så lika ynkligt. Stelnad magma."

"Det är väl inte sant." sa jag.

"Denna är sån och i området är det så. Både i det inre och vid kusten." sade Orienthielm och mönstrade mig med intensiv blick, " ... den är ju nylagd, och dessutom är byggverksamheten på den riklig, med husen och hamnen. Fåglarna har heller inte hitta dit än med sina frön och sin träck."

"Fantastiskt." sa jag för att mildra min föregående kritik.

"Givetvis", svarade Orienthielm – som, om man höll med honom, mindre såg ut som en giftblandare och mer som en lekledare invid midsommarstången och fyllde på glaset, "skall vi ha trevligt och alla slappna av och tänka på alla ljuvliga år framöver.", som alltså reducerade det inledande ordet med en meningslös förhoppning.

Enerskalle nästan satte i halsen av skräck.

Om nu Orienthielm hade nån talang som var utöver det vanliga, vad gällde det sällskapliga, så var det just förmågan att på sekunden från INGENTING skapa dålig stämning. Nu satt vi där igen alla gäster fullkomligt glädjelösa, ihopsjunkna vid bordet, och kände oss som fångade i en illerbur. Bland oss hade vi gudskelov flera personer vars förmåga till spontanreaktioner var väl utvecklad.

"Men snälle man, ni behöver väl inte skrämman livet ur oss varannan minut!", skrek Gloria Larzon i det hon kastade sin hopvridna servett på golvet." Har ni då inget hjärta i kroppen?"

"Han är bara en uppfinnare.", sa Oleg - liksom för sig själv.

Denna djärvhet hos Gloria och Oleg imponerade på mig mer än kanske något annat den middagen.-----.

Orienthielm tog nu Oleg i betraktande och frågade honom om hans namn och ålder och sysslesättning. Oleg presenterade sig, och sa att han under vilka omständigheter som helst väntade sig hyfs och anständighet av människor. Orätt tänkte han inte tåla, sa han.

Orienthielm var dock nöjd. Så nöjd att han nu beslöt hålla ett längre anförande. Så sköt han tallriken ifrån sig, lade undan servetten, och klingade med gaffeln i vinglasets kant och talade:

"Nu skall jag så berätta varför ni är här. Rakt på sak och utan några krusiduller. Rak information, raka villkor och så vidare....."

Detta uppskattades av samtliga. Vi sköt tillbaka våra stolar, somliga lade ena benet över det andra och under andlös tystnad åtnjöt vi nu detta föredrag.

Att hans ord här innebar att vad vi tidigare undfågnats med var rent trams, det undgick tydligen alla utom mig. Mitt mod sjönk till bottenläge.

"Fröken Sandrine här frågade mig om ön. Jag är inte intresserad av ön. Ön är en biprodukt, en slagghög. Jag är intresserad av berget, och min bostad här. Dessa rum. Och av Er. Det är här jag avser bo, och det är här jag önskar att också ni skall bo!"

Oro uppstod nu kring bordet men ingen sade något. Jag nästan beundrade Oriethielm på det sätt han hade lockat oss dit genom att tala om den ö, som stenmassorna efter tunnelprojektet skapat, i termer av "söderhavso", så att framför allt kvinnorna funnit det romantiskt och så genom sina längtansfulla suckar kunnat påverka männen i samlngen

Oriethielm fortsatte utan avbrott:

"Det är min avsikt att ha en koloni människor av flera de slag, högst ett tjugotal här nere. Här skall vi så bara ägna oss åt konversation, åt konst och kultur och sådant, och åt att ha trevligt. Samt skriva romaner, nästan fabriksvis förstår ni" Här hördes suckar från sällskapet.

Jag tänkte på hur idén fanns hos gamla romantiska författare, som Almqvist flera år tidigare. Visst hade

bröderna Dumas väl haft en romanfabrik, med dussintals anställda i Paris, på 1890-talet?

"Alltså", menade nu Oriethielm bortseende från vad jag sa," vill jag i berget se en koloni av olika slags män och kvinnor utveckla sina tankar, och se om man inte kan bygga en bra roman, eller hundra, eller tusentals, av det."

Här avbröts nu föredraget av Glorias gälla ropande stämma.

"Vad var det jag sa? Det är lika bra (här lyfte hon den bordskniv som låg bredvid hennes tallrik som bestick och förde den till sin hals) att snabbt avsluta sitt liv meddetsamma.", sen släppte hon kniven med ett litet klirr och dolde istället sitt ansikte i händerna, muttrande svordomar om hur dum man får vara.

Oro utbröt vid bordet. Den hetsige Svart reste sig. Kurt - likaså, villrådig utan sitt vapen. Jag tog till orda:

"Vi vill gärna ha en omröstning om om vi vill stanna här eller omedelbart, på minuten, lämna detta slott."

Winckelmann instämde teatraliskt:" Hur kan man alls kidnappa folk av den anledningen att villa skapa ROMANER?"

Oriethielm svarade genast, sorgset men bestämt:

"För att tala klarspråk: Ni är faktiskt alla mina fångar. Och bara jag vet hur man öppnar portarna. Kom ihåg det! Ingen annan vet, - inte Maria (han nickade åt fröken Sedlígkins håll, där hon satt och smuttade på vichyvattnet), inte heller mina två tjäns-teandar. Antingen går ni med på att försöka skapa världshistoriens märkligaste romaner med mig, eller

så ... får skala potatis resten av era liv i Siam eller Indokina!"

Kap.6. Första natten

Resignerade fördes vi alla tio till små smakfullt möblerade, fast illa uthuggna sovrum i vars tak blekgula stalaktiter hängde i väldiga drösar, och som låg i anslutning till den korridor vi förut passerat, och inte långt därefter sov de flesta, ty dagen hade varit omtumlande och ofantligt tröttsam, och det tjänade inte mycket till att i alla fall denna dag söka lista ut en väg till friheten. Egmont grät ymnigt, blött och bittert, där han låg invid stenväggen i pappans säng: "En ond man, en ond man...", hörde jag Nils Svart säga till sin hulkande son, ömt, som till tröst, framhävande den egna fadersfamnens oändliga trygghet och sötma.

Jag själv låg länge vaken och funderade över rimligheten i det som hänt och sagts, hur rimligt det var – alltså – att det alls hängde ihop och var sant. Var syftet nu verkligen att skapa ROMANER, förverkliga en sådan utopi ... ett författarkollektiv, MED DESSA MÄNNISKORNA här nere? Det tycktes ju svagsint. Jag sökte i alltihop finna lösa trådändar. Men jag fann ingen, och somnade efter nån timmes funderingar.

Mitt i natten vaknade jag dock av att någon tassade omkring i korridoren. Jag hade nämligen av misstag (eller något ditåt) lämnat en springa öppen. Jag smög

upp klev i mina skor och tittade ut. Det var fröken Sedligkin, Jean-Jacques Orienthielms agent.

Hon var klädd i vad som såg ut som nån indisk dräkt, eller kanske var det en nattskjorta. I fotlästen smög hon omkring med håret alldeles helt utsläppt, nästan midjelångt som det var, och satte syltburksetiketer på dörrarna i vår korridor ed våra respektive förnamn på.

"Hej. ", sa jag vardagligt och kallt. Om jag var i dåres hus, så tänkte jag ändå inte spela med i någon del.

"Hej.", sa hon. När hon var klar med alla nio dörrarna vände hon sig till mig och bad mig följa efter, och jag iakttog hennes sorgsna ansikte. Vi begav oss tvärs igenom matsalen, där nu bordet var tomt och kallt, så nr som på en liten tennljustake, och begav oss in i en annan korridor. Denna slutade med två dörrar, varav Maria nu öppnade den ena, som ledde till ett stort bibliotek. Det var nu faktiskt det största bibliotek jag dittills sett, och jag häpnade över mängden av böcker, alla inbundna i helfranska band, hur bokhyllorna sträckte sig nog fem meter upp i taket, och ett flertal vingliga trästegar stod och väntade på sina akrobatiska bokhämtare. I ett hål i taket skymtade ännu ett bibliotek, och om man ställde sig rakt under hålet, så kunde man även skymta ett hål däruppe i taket i våningen över, genom vilket man kunde skymta ännu ett bibliotek och så vidare.....

Vid ett av borden i biblioteket slog vi oss ner och lutade oss tillbaka i karmstolarna. Maria log svagt och sade, nu mer hest:

"Jag har observerat dig från första stund. Ditt utseende är intressant. Du bär tecken på snille...."

(Jag såg in i hennes gröna ögon och blinkade lätt, ofrivilligt.)

Hon fortsatte:

"Ingenting här i världen har gått min väg. Nej, trots att jag ansträngt mig över hövan, så har allt misslyckats. Och nu har jag nått en punkt där allt hotar falla."

Hon hostade, och det lät ganska ihåligt, för att inte säga lungsotsaktigt. Där ser man vådan av att bo under mark.

"Jo,", sade hon, och hämtade luft för ett långt anförande, medan jag, å min sida, slappnade av lite, så att jag nästan tappade styrkan i knäna och under bråkdeln av en sekund nästan gled ned på golvet:

"- en sorglig barndom, vars detaljer jag inte skall plåga dig med, försatte mig i ett läge där jag kände be-

hov av att luta mig mot en stark skuldra. I London – under mina studier i filosofi och främlingsfientlighet och folkfördrivning och kultururpation och genusöverskridanden fann jag nu Jean-Jacques, som läste på måfå vid Eton, ett stycke bort. Han var inte en trygg person, men tycktes mig dock överlägsen alla andra, och dessutom osårbar. Jag drogs till honom, mot min vilja. Han var ju börsspekulat, som du säkert vet, efter att ha läst broschyren. Hans närmaste vän var John Keynes, som tillbragte förmiddagarna i sängen med börsnyheterna. Sådan var nu också Jean-Jacques.

Vi blev kort sagt ett par och drog omkring, nattetid, på diverse klubbar och obskyra ställen. Han var road av den undre världen."

Jag tittade på boktraven på bordet, en fem, sex böcker och såg att de alla rörde gruvbrytning och geologi.

"När Jean-Jacques tjänat tillräckligt med pengar – miljoner och åter miljoner – återvände han till sin födelsestad, Göteborg, där hans far redan var rik som ett troll, och jag följde med. Vi slog oss ner i en lägenhet i Vasastan. Vid denna tid var stan styrd av några grosshandlare, och man kunde inte finna minsta spår av kultur eller debatt i denna landsortsstad. Men Jean-Jacques var förtjust i sin syster, den halta och döva Amelia, och sin mor, Ethel, och vi sysselsatte oss mycket med oljemålning och sådant. Jean-Jacques hade ett visst handlag, och jag var likaså road, även jag, av att teckna, – som tur var. Så tillbragte vi ett år med sådant. Men Jean-Jacquess humör visade sig vara den stora stötestenen. Han hade alltid briljanta idéer, men alls ingen som förstod honom. Så sökte han

mer och mer ensamheten i skogarna inåt landet. Han skaffade häst och vagn och drog, dagarna i ända, ja: veckor i sträck, omkring på landsbygden för att finna en plats att slå den sina bopålar."

"Men en afton," berättade Maria," sade Jean-Jacques att han ville förklara sin olycka för mig.

"Vi satt i huset vid Östra Hamngatan i ett rum som vette åt gården, där en fest just utspann sig, för att fira ett nygift par. Jean-Jacques stängde fönstren och drog ner en rullgardin och så talade han till mig, sittande tätt intill mig på en pall, och jag tyckte att han aldrig varit mig så nära som i detta avslöjandets stund. Vad han då berättade var detta:

Kap.7. Jean-Jacques Orientaliels trauma, troligen lögnaktigt redogjort för av Svarta Damen

"Kära Maria!", berättade Maria, att Jean-Jacques sagt, "hur länge har jag inte tänkt berätta om min olycka för dig. Du vet ju att jag är uppväxt här i stan, och att jag redan från början av mitt liv drabbats av något förfärligt. Nu skall jag berätta det för dig så att du förstår mig."

"Så sa Jean-Jacques." berättade Maria Sedligkin, - och fortsatte så att referera - efternamnet "Sedligkin" är ryskt, och betonas "Sedligkin" - detta samtal från Jean-Jacques och Marias ungdom i det borgerliga Göteborg:

"Jag och min familj hade ett hus, närmast ett torp, inåt landet, vid Landvetter, där vi brukade tillbringa somrarna. Landvetter ligger väl två mil inåt landet. Vi hade utsikt över sjön. Låglänt var det, och om man inte aktade sig, så kunde man lätt gå och drunkna i Landvettersjön, en sällsynt förrädisk sjö, kring vilken det enbart bodde människor som exklusivt tänkte på sig själva, och inget annat, något som uppenbarligen smittat av sig på sjön.--- Nå, min mor, som nu under sommaren bodde ensam vid sjön med mig och stackars Amelia, som alltså ingenting hörde, ville att vi skulle ha något roligt. Hon blev bekant med en adlig fru, fru Hilden Augusta Consorte, en kilometer norröver, där hon bodde i en backe med en stor trädgård med utsökta blanka äpplen i, och vi inbjöds dit en eftermiddag, min mor, Amelia och jag.

Väl framme befanns det att fru Consorte inte bara hade två vackra döttrar i elvaårsåldern, men även en gäst till dem, en flicka vid namn Laila, och att dessa tre nu skulle förlusta oss med dans och spektakel.

Alltnog: vi satte oss på en bänk i trädgården, fick kaffe, och så startade det hela:

Trädgården låg bland rikligt med syrener och med tillbörlig flaggstång och lågt hus, enplans i tegel. I de jättelika trädgården var det dukat på två vita bord och flickorna var uppklädda och målade (!), -

Det var det inte. Det skulle bli uppträdande. Alla bänkade sig efter kaffe respektive saft, och så satt Ethel och fru Consorte, Jean-Jacques och Amelia på rad på en trädgårdsoffa och nån stol och såg på hur ett draperi som var upphängt mellan två päronträd sakta (ryckvis) drogs åt sidan. Där stod nu - som Jean-Jacques livfullt berättade - de tre flickorna, i triåer och med uppsatt hår. Det var de två systrarna, och så den, som hette Laila, - 2 år äldre kanske och med mer mogen - , som tydligen låg bakom alltihop. Jean-Jacques begrep inte om hon var släkt eller bara kamrat. Hon var så vacker att Jean-Jacquess hjärta började banka stenhårt i bröstet, och värre blev det ... ty dom började nu alla tre att dansa i triåerna, (utan musik) , och sen blev det diktuppläsning, en liten sång och så huvud-numret. Den okända skönheten började att hjula fram och tillbaka fram och tillbaka, lååååångt från den ena änden av trädgården till den andra."

Maria Sedligkin hade en dramatisk ådra.

"Jean-Jacques, som aldrig varit med om någonting gripande i sitt unga liv förut, satt och hisnade. Och led. Skönheten och det resterande liv han hade framför sig gjorde så ont. Han visste att han nu såg något som han bara skulle få se, bara se och aldrig behålla. En jättelik livssorg följde honom sedan på vägen hem, och han sade inte ett ord. Inte till Ethel och inte till Amalia, - som ju kunde läsa på läppar - , som även hon verkade lite tagen, enligt vad Jean-Jacques sa. Jean-Jacquess ansikte var dock hett som en kolarmila, och huvudet nära att explodera. "Varför så grymt, varför så grymt? Detta skulle han ju nu aldrig nånsin nå !!!! "Hemma i stugan vid sjön tycktes allting utan mening, och hela

livet var charmlöst, och framtiden tycktes tom. Livet fanns uppe hos Consortes.

Flickor som hjulade lämnade inte så mycket upphetsning, som sorg efter sig, ty Jean-Jacques hade fått fört sig att man måste hålla lyckan liksom i händerna, och han visste samtidigt att detta var omöjligt, och så var ett lyckligt liv omöjligt. Han beslutade sig då – tvärt – att bli rik, och så köpa lyckan. Så barnsligt. Men han var ju barn. Men är det än.”, slutade Maria sin berättelse.

”Och detta,” här lutade jag mig fram,” menar du var startpunkten till alltihop, och orsaken till att vi nu är tio fångar i berget?”

”Exakt. Och det är så han förklarar det själv.”

”Så naivt. Det vet väl alla att man inte kan gripa lyckan so man håller en docka.”, - här betraktade jag Maria, en kvinna jag undrade mycket över. Så jag frågade:

”Du själv, varför är du här?”

Maria rättade till turbanen hon nu plötsligt bar på huvudet, en exakt replik av Mata Haris berömda, och fingrade nervöst på en knapp i sin pyjamas. En katt kom gående genom biblioteket, långsamt och försiktigt, spejande efter byte. ”Det där är Rex.” sade hon, en passant.

”Mitt liv här är givetvis ett misstag. Jag blev en gång förtjust i Jean-Jacques Orienthelm, och jag märkte nog att han alltid höll mig på avstånd ... Klart jag märkte.”, sa hon otåligt, som hon förde en dialog med sig själv.

"Jean-Jacques var aldrig nöjd. Han stirrade på mig, då och då, med de där konstiga ögonen, som tycks ha sett för mycket: det ena, det högra är likt en traumatiserad elefants, det vänstra syns mer gudalikt, eller likt ett jungfru-Marie-öga."

"Jag har sett det." sade jag, och häpnade över med vilken säkerhet jag själv – jag var ju bara en gymnasist från Skara – nu skötte spelet här i underjorden, i akt och mening att söka – i ingenjör Cyrus Smiths anda, söka rädda mig och mina kamrater, som hamnat i en sådan olycklig belägenhet.

Inte kan man bli galen för att man ser några flickor gymnastisera i en trädgård!! Detta var absurt. Hela detta underjordiska fängelse var ABSURT!

"Är ni nu ihop, då?", frågade jag.

"Nej, nej" sade hon, och jag såg att hon var trött och att hon nu snart skulle somna i karmstolen."Vi plågar varann. Var för sig."

"Jag föreslår att vi gör gemensam sak, och att vi lämnar denna grotta tillsammans."

"Grotta?" sa hon och log." Detta är en värld."

"Vill ni rymma?"

"Det är sent nu", klippte fröken Sedligkin av i det hon råkade blotta sitt ena bröst. Hon reste sig därefter, rättade till blusen och frågade om jag ville följa henne till hennes "kvarter". Det ville jag. Jag hade ju redan drunknat i hennes stora bruna ögon.

"Du är så vacker." sade jag, och trots att jag hade nästan ingen alls erfarenhet av älskog, så drog hennes smärta kropp intill min, på ett sådant sätt jag iakttagit på bio. Jag tänkte att jag inte trodde ett ord på vad hon

sa. Grottan var äldre än allt vad hon berättat. Äldre än Jean-Jacques. Hon log, för första gången sedan vi mötts. Vi försvann sedan in i hennes sovrum och snart in i ett himmelskt moln.

Kap. 8. Andra dagen i Hunneberget

Jag tog mig framåt morgonen tillbaka till mitt rum, på vars dörr nu - som om det alltid varit där - med stora bokstäver förkunnades mitt - av mig själv föraktade - förnamn: "Stefan." Helt urlakad somnade jag ovanpå överkastet, som var broderat med örnar. Katten - en grå - hade förföljt mig med en egendomlig envetenhet. Jag tycker inte om katter och kastade därför prompt och intolerant min sko mot den. Då försvann den. Skor träffar ju inte katter. Katter är snabba djur. Och skor har just den densiteten som gör att de blir för långsamma projektiler för att kunna hinna träffa katter. För att kunna skada katter krävs snarare mellanstora stålkulor, avfyrate med en kraftig slangbella.

Efter det jag vaknat på morgonen tände jag lampan och såg mig om i det lilla rummet. Det var givetvis fönsterlöst, men hade god ventilation och en del tavlor på väggarna. Motiven var stillsamma.

Jag låg kvar och stirrade upp i taket.

Så ytterligt egendomligt! Hur kan man bete sig som Jean-Jacques Orienthielm. Om nu Marias saga var sann? I någon del.

Man inser, när man är liten pojke att man inte kan få allt här i livet, och på något vis bestämmer man sig för att med vilka medel som helst försöka skaffa sig allt här i livet ändå. Särskilt bestämmer man sig för två saker: 1. man vill ha människor omkring sig, och 2. Man vill skriva en roman.

Med en ilning av skräck insåg jag att detta var just vad jag själv härom kvällen innan jag somnat hade önskat mig av livet! Men absolut inte i den form som Orienthielm verkat vill ha det.

Om det nu ens var hans allvar. Kanske, och mycket troligt fanns det fler bottnar här. Inte kunde en man som skapat ett så gigantsikt bergrum, så stort att det av avfallet gick att skapa en hel ö i Söderhavet, inte kunde han ha gjort detta för att tillfredsställa en bisarr, pervers önskan han fått under en sexualdepression som 14-åring!!!!

Så går det inte till här i livet. Allt sånt är givetvis lögn och barnsligt.

Men FÖRFATTARFABRIK?

Varför då? Det hade jag aldrig så mycket som tänkt på. Vad var det för tilldragande med tanken på en fabrik där massor av människor satt och skrev ROMANER?

Fanns det någon forskning alls, som indikerade att det skulle vara om ens möjligt, så också tillrådligt?

Efter dessa för mig alldeles nya tankar gick jag nu upp, och efter att förgäves letat efter mina kalsingar drog jag på mig mina byxor direkt på, och sen skjorta och allt det andra.

Kärleksstunden med Jean-Jacques Orienthielms väninna hade inte lämnat något emotionellt spår. Men hon hade givit mig en stark konjak innan, och jag tog det som en förklaring till min amnesi.

Sen sökte jag mig via en korridor till en salong, varifrån hördes musik.

Klockan var nu 9.34 och det var alltså nu den andra dagen, och det befanns att hela sällskapet från rånöverfallet, som nu föreföll ligga långt bakom oss, nu var samlat till frukost i en av grönt flammande sken upplyst salong, där de med gröna tygta Jean-Jacques klädda väggarna var täckta med vackra landskap i olja.

Vid pianot satt Gloria och spelade Keith Jarrett's Kölnkonsert, efter noter, där bladen vändes ett och ett av Sandrine, vilken hade fått nya kläder, som genom ett under, och nu inte helt opassande gick helt i vitt.

Gloria spelade bra, rytmiskt och expressivt, men stakade sig här och där, så någon riktig drömsk stämning kom aldrig på plats. Men just försökets sötma spreds som en rökelse i rummet.

Försjunken i en fåtölj med ägg och bacon på en tallrik satt Dubbelsven ("vår" kusk) bläddrande i ett franskt etymologiskt lexikon, (Roberts) som han funnit på ett litet bord, av vars innehåll han inte förstod ett dyft, och svor. Tydligen var denne den enda som inte trivdes riktigt i underjorden.

Man grälade med honom.

"Jag vill fan hem!", sa Dubbelsven, och slog gaffeln i tallriken.

Roland Zachrisson, Winckelmanns unge av testosteron rikligt osande kusk sköt nu stolen från matbordet, som stod mitt i rummet, under en jättelik matsal-slampa av grönt böljande glas, smyckad med ljusblå delfiner, och äskade tystnad. Roland hade hittills nästan bara ägnat sig åt att flörta med Gloria, som dock spelat fisförmån, och hänvisat till åtminstone lite senare och när hon hade bättre om tid. Hela hennes varelse utstrålade uppfattningen, att skulle det syndas, så skulle det syndas ordentligt.

Roland sa:

"Man måste ju faktiskt tänka på vilka fördelar det har att få leva gratis på nån annans bekostnad och slippa arbeta och slita. Jag kan ackurat inte tänka mig

att åtminstone för ett tag ett bättre liv än det att bara få vara en sällskapsmänniska så här, även om det är åt en galning..."

Han log ett brett leende, och blinkade åt Gloria. Roland såg lite ut som om han hade ett förflutet i ett dåtidens Hell's Angels, nåt förbrytargång i Tiveden, som med hjälp av påkar snott kriter ur hagar.

Nils Svart, som satt lite avsides med unge Egmont, svarade på detta, eftersom de andra inte verkade ta upp tråden, då den på något vis verkade både för viktig och pervers: "Du misstänker tydligen ingenting? Du menar att du inte inser att om man sagt A, så får man säga B."

Då - fördunklande denna oerhörda vishet - höjde Gloria rösten: "Framför allt tycker jag inte att det är rätt att det är BARN här! Vuxna får leka hur de vill, men det är oanständigt att ha ett barn med!"

Egmont stirrade ner på sin tallrik, där en ensam baconrest låg omgiven av några potatisklyftor.

"Exakt," sa Dubbelsven, "pojken ska hem!"

"Han har inget hem, utom vår vagnsverkstad, och där bor vi ensamma, han och jag. Och kallt är det där." sa Hans Svart.

Tystnad föll nu över rummet, i vars gröna sken vi alla nu plötsligt såg mer eller mindre sjuka ut, något ingen förmodligen tänkt på innan, men i stundens allvar upptäckte.

"Det är ingen fara.", sa Egmont tyst, som om han talade med en osynlig mus, som han just upptäckt på tallrikskanten.

"Ja, nu går det för långt. Stackars unge!", sa Gloria, som fortfarande befann sig på pianostolen och masserade sina fingrar, under vilken syssla hon nu bröt av en nagel, som ju ändå stört hennes spel.

Då öppnades rätt som det var, likt ett under, en tapetdörr bakom ryggen på Winckelmanns fåtölj och ut steg den oförbätterlige Jean-Jacques Orienthielm, iklädd en mörkröd rökrock.

"Lugn, lugn," sade han, när han möttes av ett missnöjt sorl från sina fångar.

"Ingen skall behöva ha det minsta ont av vistelsen här. Jag tror att till och med Egmont här, så ung han är, förstår att det inte är något ont i att försöka skapa en författarfabrik."

Egmont tittade upp, men med skeptisk min. Aldrig i världshistorien har väl så många skeptiska människor samlats inför en fångvaktare, tänkte jag.

"Vi kommer aldrig att skriva några djävla romaner.", sa Kurt. "Det är bara skitprat. Allt kommer handla om ren slavtrafik. Vi kommer att säljas till Kina!"

Kapitel 9. Vi inser, att vi är kidnappade och nu är arbets-slavar.

DET HADE nu äntligen sjunkit in hos de flesta av oss, att vi faktiskt var fångna i berget, och att Orienthielm verkligen inte alls betraktade det hela som ett skämt, men tänkte använda sig av oss, som tvångsarbetare, på det ena eller andra sättet.

Detta var givetvis ändå en kolossal chock, och för att en insikt, som är erhållen i en chock, skall sjunka in och bli till insikt, behövs det både tid och kraft.

På olika sätt försökte nu alla vi fångar hantera beskedet att vi vid ordervägran skulle sändas till Kina. Inte en enda av oss hade någonsin i sina vildaste fantasier trott att man i Sveriges land, mitt på blanka dagen, kunde råka så illa ut, att man förlorad sin frihet.

Somliga, som Kurt, Gloria och banditen med kniven, reste sig och började promenera omkring, planlöst i rummet, än slående lite lätt på locket till flygeln, än stampande lite väl hårt i det stumma golvet, som tyck-

tes bestå av en parkett lagd omedelbart på berg eller cement.

Orienthielm lät oss - helt oberörd av vår ångest - hållas. Han lät under tiden de två tjänarna, som nu blygsamt hade sänkt sina blickar ännu mer, duka ut resterna av frukosten och istället ställa in ett par rediga kittlar med rykande hett kaffe, som både placerades på värmehällar, som värmdes upp med små gaslågor vid ömse sidor, gaslågor som steg ut ur bronsmunnar på fyra lejon som satt och sprang på kanten av värmebrickan.

Även vi tio fångar var ju i det läget att vi "satt och sprang".

Jag vet att uttrycket "tio fångar" är mycket suggestivt och att det genast sätter känsliga personers fantasi i rullning. Att känsliga personers fantasi sätts i rullning är i och för sig inget ovanligt, och heller inget önskat, men man bör givetvis se upp, så att det inte skapas en obalans hos dessa personer, och så att de inte förlorar sig i fantasierna och förbiser de väsentligheter som rättmätigt pockar på uppmärksamhet, i namn av ansvarstagande och med vanlig förnuftig inriktning på maximering av lycka åt det största möjliga antal människor.

"Tio fångar", ja, det påminner mig om det som hävdades av Kierkegaard en gång, - att det räckte att känna ingående tjugo personer, för att känna hela mänskligheten. Det tror jag nämligen inte alls på. Jag tror det fordras att man känner det inre av ett betydligt större antal människor, för att kunna påstå sig "känna mänskligheten". Men vi skall nu inte fastna i den dis-

kussionen, just här, då vi är mitt uppe i ett spännande drama.

Omedelbart vill jag dock bara tillägga att olikheten i våra reaktioner kan uppdelas i två diametralt skilda grupperingsavdelningar. Det var de av oss som definitivt hatade att vara berövade vår frihet. MEN, och detta är ju viktigt: det fanns de bland oss, som ändå tyckte att det inte var alls oangenämt att åtminstone för en tid bli befriade från det oerhörda ansvar som ju det att leva FRI ändå innebär.

Således fanns det bland oss en de mer tarvligas grupp, där jag, skam till sägandes, måste medge att jag själv nu hörde hemma, som - nästan på ett kittlande erotiskt sätt - fann att det, att plötsligt vara en SLAV. Det kändes inte helt oangenämt.

Gruppen med de, som tycktes njuta lite grann, men givetvis på lite olika sätt, av att ha hamnat i slaveri bestod av Roland, Sandrine och Nils Svart (rövaren) samt då jag själv.

Helt säker på de andra kan jag förstås inte vara, men det tycktes, när vi alla utväxlade blickar med varann, som jag kunde sluta mig till att detta var det verkliga förhållandet. Åtminstone för närvarande. Små, små tecken tydde hos dessa mer förslavningsbenägna att de inte fann läget värre än det vanliga fria livet i Västergötland.

Jag hällde upp en kopp kaffe, medan jag sneglade åt Orientielms håll, där han satt i en läderfåtölj i ett hörn av rummet och bläddrade i en bok han plockat från en medelhög mahognybokhylla som också stod där.

Då brände jag mig lite på handen, när jag klumpigt spillde kokhett kaffe på den och fick rusa till en av servitörerna och be om lite kallt vatten att bada med. Kaffekoppen lät jag stå kvar på serveringsbordet.

Bergets porslin.

Orientielms mörka ögon obserSandrinede min belägenhet, och skakade på huvudet, nästan faderligt, och sa åt mitt håll:

"Du är allt originell du!"

Detta var ju en fruktansvärd förolämpning. Speciellt från en sån som Orienthielm, som ju VERKLIGEN var originell, i ordets alla betydelser.

"För övrigt," sa Orienthielm och torkade svetten ur pannan med en näsduk," så har jag inrett ett litet rum med leksaker åt pojken, och skaffat en hundvalp också, så att han kan leka där när han blir led på oss vuxna."

Alla i sällskapet från västgötaheden, inklusive Egmont, "pojken", stirrade häpna och konsternerade på Orienthielm. Vi hade ju alla den uppfattningen att Egmont egentligen inte var ett barn, men kanske den vuxnaste av oss alla, och dessutom en mycket begåvad människa.

Orienthielm gjorde denna dag, vid ånyo ett föredrag, som han, darrande i varje lem, oupphörligen fabricerade i sitt runda huvud, klar att vi inte skulle släppas fria, förrän vi hade fullföljt det arbete som han, i enlighet med sin vision, hade bestämt att vi skulle utföra.

Han hade pekat på de båda upppassarna, eller vakterna, och berättad hur väl utbildade vakter de var, med en gedigen bakgrund i all världens arméer, och med handhavandebevis för både mausegevär, dynamit, arsenik och stilet.

I allas vår åsyn lät Orienthielm vakterna, som ju inte alls var påfallande stora, stöddiga män, men kvicka och intensiva ha ihjäl kaniner och snabbt dissekera dessa, och geschwint låta torka deras skinn, samt hänga skinnen i rader utmed väggarna i korridorerna.

"Ni kommer inte härifrån berget, om inte JAG vill.", hade Orienthielm helt frankt påstått, och vi trodde honom. Enerskalle förbannade att han låtit sig desarmeras men det hade ju ändå skett i ett skede av detta äventyr, när sällskapet från ängen hade trott sig vara de, som var upptäckarna.

Nu förhöll det sig förstås inte så. Det var Orienthielm, som var upptäcktsresanden.

Vår grupp, vi tio, Enerskall, Winckelmann, Roland (kusen), Oleg, Gloria, Sandrine och jag, sven (vår kusk) och Nils och Egmont Svart, hade - märkligt nog - ingne riktig ledare, men chefskapet varierade med situation. Om det handlade om något fysiskt hot, så brukade Roland stiga fram, men då hela hans varelse

så präglades av hans eroticism, så föll han, då det verkligen gällde, i övergripande beslutslägen, totalt bort, och det var då jag själv, i diskussion med Winckelmann, som överlade och bestämde hur omröstning och annat skulle gå till.

Orienthielm hade, redan på kvällen den andra dagen hållit sitt stora föredrag om sin vision, där allt han tidigare sagt då justerade en aning, på hans vanliga sätt. Han var en mästermanipulator.

Vi visste nästan aldrig vad som var ut och in, upp eller ner, på nånting. Inte efter att ha lyssnat på vår domptör.

"Jag har länge irriterats över ett faktum, och samtidigt haft en vision om hur saker och ting borde kunna ställas till rätta.", började Orienthielm, i det vi nu satt med gott, varmt kaffe i kvällen i ett av de många biblioteken. Jag hade aldrig trott att Hunneberg kunde rymma några så väldiga bergssalar, och jag tvekar ännu idag, om det verkligen var där vi befann oss, och inte någon annan stans. Lika gärna kunde vi – på något outgrundligt och magiskt sätt – befinna oss i ett större bergsmassiv i Ural, eller Himalaya eller eventuellt Matterhorn.

"Det är detta med författarna.", sade nu Orienthielm med emfas.

Här såg nu Maria – klädd i en blå åtsittande pyamaslik traditionell kinesisk dräkt, (allt detta utspelade sig – det får man inter glömma – kring år 1900, eller strax efter, då orientalismen var utbredd i Europa, och hade ett fast grepp om målares och skalders sinnen –) beundrande på sin plågoande. Det var just i sådana stunder, när Orienthielm talade om kultur och estetik,

som hon förlät honom all den grymhet, som han ju annars var så bra på att praktisera.

"Jag har alltid varit förgrymmad över det faktum att något så oerhört viktigt som författeriet, skapandet av självspeglar åt vars och ens förnuft, skapare av romanaer, allt som oftast överlämnas till folk, som har visat sig odugliga till allt annat.

Romanerna skrivs idag, och har nästan alltid gjort det, av folk med klena nerver, och folk som aldrig haft kontakt med verkligheten och praktiska lidanden av den sort som folk i gemen utsätts för.

Så är de flesta romaner därför konstruktioner, och lismande och pretentiösa konstruktioner av människor som hellre skulle passat på dårhus, där de borde överösas med tonvis av kallt vatten, framför att bli lästa i litterära salonger i Europas och Amerikas huvudstäder."

Jag, Winckelmann och Oleg såg på varann, som de kanske mest belästa av folket från ängen, och skakade lätt på våra huvuden. Detta stämde inte riktigt, tänkte vi. Detta var fantasier.

"Därför bestämde jag mig för ett antal år sedan, när jag ärvde dessa grottor, som ju är urgamla och gått i min släkt sedan 1500-talet, att jag skulle starta en författarfabrik, där jag, tillsammans med en grupp VANLIGT FOLK, skulle producera en nästan OÄNDLIG STRÖ; av romaner, som skulle rädda mänskligheten ur trångsynthet och drömmier."

"En utopi.", sade jag, men en blick på den närmaste vakten, som nu hade en batong i handen, rödfärgad, om av kaninblod eller oljefärg gick inte att avgöra.

"Är det inte herr Velig, eller Vankelman, som vi kan kalla dig, som upplåter sin stämman?", skrattade

Orienthielm, och slog sig lätt på sidan av huvudet, nöjd med att på ett så elegant sätt ha skapat en pendang till gamle herr Winckelmann, som förresten såg trött och korkad ut denna dag.

"OM du inte aktar dig, så får du bara sitta och skriva förord sedan, och aldrig kunna få formulera de allra finaste partierna i någon enda roman!!!"

Jag svalde.

"NU kanske ni tänker, att: vad vet karln om romaner. Han är ju bara stråtrövare och kaninmördare och bergsingenjör? Men så är inte fallet. Jag vet i själva verket MASSOR om romaner, och jag har en plan för hur jag skall få ER allihop att bli de allra bästa roman-konstruktörer som världen skådat.

Och inte bara det. Jag skall först låta er skriva romanerna, men sedan skall jag också låta er NJUTA AV FRUKTERNA av dem. Jag SJÄLV har inte det MINSTA intresse av framgång, ära och berömmelse. Livet är för mig ett INTET, och det är ERE jag bryr mig om.

Efter det jag har lärt er att skriva romaner, och efter ni har skrivit dem, så flyttar vi allihop till Amerika - till New York - och där lever vi, under andra namn, lyxliv, för alla de miljoner vi tjänat på alla romanerna. Där kan ni alla bygga upp nya millionärsliv, bland eliten, bland Roosevelts och Rothschilds och andra förnämiteter.

Jag lovar er guld och gröna skogar, om ni ställer upp - visserligen under rent tvång, men ändå - för mig!"

Här gjorde nu Orienthielm en lång konstpaus, för att alltihop skulle kunna sjunka in hos oss, från äldst till yngst, från dummast till klokast. Sannolikt hade han redan i unga år begripit att livet framför allt är retorik, eller att livet helt enkelt inte är något annat än retorik.

(Allt vad Orienthielm sa vittnade om att han höll på att glida in i vansinne. I själva verket var hela hans anförandes mening och ande ett enda långt av ironi överlastat glidande. Det tycktes så blottat på gediget allvar och kunskap att man föreställde sig lätt en person som stod på lerböjor i en backe vettande ner mot en bottenlös göl.)

Sällskapet från ängen stirrade på varandra, klenroget. Vad hade Gloria, eller Sandrine, eller Roland, för gömda skatter i sitt inre, som kunde utvecklats till långa, hjärteknipande och nagelbitande litterära verk?

Det var en gåta alltihop. Ingen än så genialisk manual kunde nånsin konstrueras, som fick dessa enkla bondpojkar och bondflickor från Skaratrakten att bli något annat än träkmånsar och kverulanter.

"Så har jag här en liten hög med min manual för författare av romaner."

Orienthielm pekade på ett litet bord, bredvid sig, som dittills vari täckt av en mellanblå duk, men som nu avtäcktes av en av stillettmännen, med ett raskt drag.

De tunna, svarta häftena såg inte mycket ut för världen. Man kunde tror att de tryckts på nån slags eget litet tryckeri ,med typer som karvats ut i potatisar eller rovor eller något sådant.

Men förvånande nog så gick de ändå att läsa.

Alla vi fick nu vars ett exemplar av den 16-sidiga lilla skriften, och med vårt namn på skrå på också.

"Innehållet är samma för allihop.", sa Jean-Jacques Orienthielm förekommande, och drog sig i nästippen.

Vi betvivlade givetvis med ens detta, och började jämföra, fåfängt, för att hitta skillnader i våra respektive exemplar, likt fullblodsidioter vid ett gratisglasstånd.

"Vi har till att börja med en innehållsförteckning."

"Herregud, det är ingen semester detta", sa då Sven, vår kusk och kliade sig neråt ändalykten, där han satt på en stol vid ett av skrivborden, där hans kaffekopp samtidigt fylldes på av Maria, som gick runt med en försilvrad bukig kanna, vid vars botten små lejonassar var anbragta.

"Jag tror jag drömmer.", sa Enerskalle, och stirrade tomt åt Glorias håll. Denna dam hade sedan första chocken varit ganska tyst och lugn, vilket svor mot hennes grundläggande instinkter, och hon fortfor nu att - mer och mer dolskt - endast studera sin omgivning, med kolsvart blick.

Vad som försiggick inom Gloria visste ingen. Utom kanske hon själv.

"Vi har nu", fortsatte Orienthielm, till att börja med ett kapitel om romanens grundläggande mystik, och här tar vi oss an, omedelbart, det viktigaste, själva rytmen och tonfallet. Det är alltid rytm och tonfall som avgör, i en roman. Utan ett passande tonfall kreperar romanen på sida 2."

"Detta är sanslöst," sade Oleg, med beundran i rösten.

"Detta måste vara ett av världshistoriens grymmaste brott.", sa däremot Roland, i ett ögonblick av ren fräck klarsyn.

"Kan inte jag få åka till Lund och studera medan ni fortsätter med era vuxenlekar här?", undrade nu Egmont, medan han klappade på sin hundvalp - som bar namnet "Löjtnant" - i dess rygg.

Kap. 10. Oriethielm lägger ut texten om hur man skriver fascinerande och empatiskt.

"Det viktiga är meningarnas formella struktur.", sa Oriethielm som aldrig brydde sig särskilt mycket om invändningar, om de kom utifrån.

Han kallade oss till föreläsningar när det behagade honom. Någon regelmässighet skulle i detta avseende aldrig besvära denne. Oftast tycktes det emellertid som han skulle komma att föredra att vi skrev romaner på förmiddagarna, samt att lektionerna kom på eftermiddags- och kvällstid.

"Man måste lära sig att det är invändningarna och avvikelserna som är en god prosas ande. Varje mening i en förträfflig och sund och gripande roman bör inne-

hålla intet annat än meningar som är konstruerade så att de är som hullingar, eller hakar, och till formen ser ut som vinkelhakar just, eller bumeranger, eller fisketrokar.

Detta åstadkommer man med att så snart man fastställt, med en mening med rak ordföljd, ett sakläge, omedelbart infogar ett litet "men", eller "det förstås" eller något sådant, så att man genom att tillfoga eller reservera sig mot det nyss sagda, påstådda, ger läsaren ett intryck av att man dels har med en omdömesgill person som har lätt till det skeptiska och inte tror på metafysik m att göra, och att man dessutom umgås med en empatisk person.

Så formulerar man sig alltså så här:

Detta är ett exempel:

"Bonden gick på åkern. Men inte för att han ville det, men för att han var, av åkerlappens verkliga ägare, patron Dunderhake, så illa beordrad att där tillbringa dag och natt."

"Men det blir väl tröttsamt att läsa en massa invändningar, aber, ehuru och trots att?", sa Gloria, aningen reduplikatoriskt.

"Nä, Gloria", sa Orienthielm familjärt, "inte om man pakterar det rätt. Det är i själva verket den enda metoden att riktigt hala in läsarens själ in till sitt eget hjärta. Och dessutom är det enkelt och bekvämt. Vem som helst som skriver något, kan, om så erfordras, lätt hitta en invändning mot praktiskt taget vad som helst."

"Det kan man väl inte!", sa Enerskalle.

"Se där!", sa Orienthielm triumferande.

"Nu talar vi inte mer om detta. NI får själva se, när vi sätter igång, hur lätt det i själva verket är att skriva likt

en Strindberg eller en Balzac, om man bara får kläm på invändningar, utvikningar och avvikelser.

Sen får man inte heller var rädd för att skriva lite antikvierat, lite likt det sätt som farfar eller morfar talade, ty det slår an en sträng i envars själ, om man får höra lite av sitt eget urspråk, på det sirliga gammelmanssätt som var så typiskt och så tryggt i farfars mun."

"Uschiamej!", sa Sandrine, som nästan flämtade nu.

"Bildligt talat!", tillfogade Orienthielm.

"Om man vägrar, vad händer då?", undrade Roland, som på prov stuckit ner fingret i pipen på kaffekannan, som lämnats av Maria på just hans bord.

"Då blir det hålet."

Roland stirrade på Orienthielm.

"Ja, jag har en lågt liggande håla, där det är exceptionellt fuktigt och spindelvänligt. Denna håla kallar jag för Hålet, och där tänker jag stoppa dem som inte vill vara med."

Vi, folket från ängen, stirrade på varann. Vi hade att göra med en människa som inte bara var galen, men som dessutom saknade människokärlek.

"Däremot", sa Orienthielm, "så får de, som arbetar och gör sig behövda, tillfälle att en timme om dagen visdats i ett av Himmelsrummen jag har här i berget."

"Vad är ett himmelsrum?". frågade Oleg mekaniskt, eftersom det tycktes som om denna fråga efterfrågades på ett implicit sätt.

"Mina himmelsrum är lite högre liggande salar, små salar, där man genom ett hål i taket, som är förstärkt med stål runtkring, kan betrakta himlen, med moln och stjärnor."

"Åh!", sa Sandrine, och såg salig ut. Hon var ytterligt känslig för Orientielms retorik, och samlade vid hans ord mängder av saliv i munnen, som hon sedan med ett kluck svalde efter att den svartögde visionären fullbordat sina perioder.

Med period avses här då "del av anförande".

"Det blir bara värre och värre.", sa jag högt, och nästan gav upp andan i sorg över sakernas tillstånd.

"Så får man inte säga.", sa Winckelmann.

I övrigt påpekade nu, fortsättningsvis, Orientielm en mängd andra detaljer man måste tänka på när man skriver en bestseller.

Man måste – hur svårt det än kan tyckas – sträva efter att bli älskad av sina läsare, samtidigt som man inte får framstå som vare sig mjälig eller felfri. Helst skall läsaren också kunna tycka lite synd om författaren, och även då och då förakta denne lite grann.

Man skriver, när man skriver, i PERIODER.

Det är viktigt.

Ett avsnitt av ett ämne behandlas för sig, men som del av en helhet, i en i sig sluten, men åt båda håll vettande, period.

Alla förstår givetvis att förhållandet mellan period och helhet måste innebära ett växelspel.

Med perioden, som kan vara ett stycke på en tredjedels sida upp till en och en halv sida, förstår man ett potentiellt självständigt stycke, avhandlande en specifik sak, och med en sådan avrundning att den kan läsas för sig, stå på egna ben, och själv ansöka om en egen pensionsförsäkring och gravsten för sig.

Således kan man säga att perioden är som ett minikapitel.

Det som är viktigt, rent praktiskt här, är, att perioden måste ha en egen andning, rytm och färg, och man skall skriva perioden i ett enda, ofta väldigt, andetag, och det är strängt förbjudet att gå in och peta i en period som man redan skrivit. Om man alltså inte är nöjd med en period, så måste hela perioden, med huvud och svans, kastas i papperskorgen eller rakt ut genom fönstret, och man får skriva en ny period, som täcker det innehåll som den kastade perioden täckte.

Det är också viktigt att tänka på att variera sig, inte minst färgmässigt.

Då är ett fint knep det, att hålla koll på vokalerna. Man bör, i fallet svenska språket till exempel, alltid se till att varje period innehåller samtliga vokaler, både ljusa och mörka. Ingen period får alltså sakna vare sig a,u,o eller ö eller e, i, y eller å, eller ä eller ö.

Färgverkan hos dessa små rackare är ofta förbisedd av dagens författare. Om man till exempel, det kan jag tipsa er om, går till en berättelse av Strindberg, så är det lätt att se hur denne noga räknat in sina vokaler, innan han lagt sista handen vid en bok.

Strindberg har ALLTID MED alla vokaler, och färgskalan är därför hos honom så rik, ett fenomen där han sannerligen skiljer ut sig från både Runeberg och Almqvist. Heidenstam har skenbart med sig färgskalan, men enbart i en yttre - mer deskriptiv - mening. Färgen skall sitta inne i bokstäverna, som vokalernas färgbemängda knogar.

Det är inte så att Strindberg alltså i EFTERHAND PETAT i böckerna, men han har till den grad gjort det till en andra andning, likt en god löpare, som väljer det

goda och vägvinnande steget, att alltid ha med hela skalan av vokaler. Det är som en pianist, som vet att hålla den riktiga avspänningen i alla fingrar, samtidigt som man andas ordentligt och har ryggen exakt rak, och halsen ledig.

I språk som inte har den mängd vokaler, som vi har i svenskan, får man se till att bredda texten på lite andra sätt. Om detta talar jag ofta med mina översättare."

Oleg och jag utbytte här en tung blick.

"Det är närt man skriver också viktigt att ta tid på sig.", fortsatte Orienthielm, som smålett, när han såg hur Oleg och jag suckat.

"Man måste unna sig, och lugna ner sig till ett tillstånd där det är naturligt att, skriva i ett JÄMT, LUGNT TEMPO. Ett stadigt pränt. Helst rak ordföljd. GRUNDEN är alltid rak ordföljd. Att skriva med omvänd ordföljd är som att vara katt och äta en fisk med stjärten före. Man kan inte, som katt, äta småfisk med stjärten före, ty fjällen reser sig då på fisken, och det blir omåttligt strävt i halsen. Om man däremot äter fisken med huvudet före, så går det som en dans. Så är det också med ordföljden. Rak ordföljd - huvudet först. Så är det bara!

Det skall - när man präntar, och när man sedan omsider läses - tyckas som om man har ALL TID I VÄRLDEN på sig. Läsaren måste få det intrycket Att TIDEN STÅR STILL, och att denne eller denna kan ägna hur mycket tid, i all evighet, åt att läsa boken, och att den knappt nånsin tar slut.

Boken skall kunna ha egenskaper, i sin vishet och upplagsrikedom, att kunna bli EN VÄN FÖR LIVET.

Nu såg vi, ängens folk, åter på varandra, och mumlade något om att vi ju faktiskt var nybörjare, om vi på detta sätt tvangs att sätta oss att författa, i dessa bergsrum.

Att sedan locka oss med att , om vi skötte oss, så kunde vi få skåda himlen då och då, genom ett litet hål, det var ju inte särskilt lockande.

Att bli rik, och få åka till Amerika, det var dock för nästan samtliga av oss, betydligt mer lockande.

"Är det sant det där med Amerika?", frågade nu den enkla kusken från Jung (en liten by på slätten).

"Jodå", sade Orienthielm, "det är till och med så, att våningarna redan är hyrda, möblerade och klara. På Manhattan. Dom bara väntar på oss allihop.", log han, och hans stora, starka kropp som tycktes ha så svårt att vara stilla, förföll för ett ögonblick i vila i karmstolen, innan händerna åter flög upp till näsa och öron och till hjässan, där det svarta håret, som i vanliga fall låg klistrat utmed den välformade skallen, i föredragandets upphetsning - eftersom han ju tydligen hittade på det mesta medan han talade - nu var i lite oreda, och några testar till och med stod rakt upp.

Kap. 11. På Skara polisstation.

Samtidigt på annan plats i Västergötland.

Där - på denna plats, och ovan jord - var man - bland annat på prästgården, i gymnasiet och inom polisen, oroade över de saknade.

Ett dygn efter de försvunnit kom en man ridande till Skara och gick in på polisstationen för att meddela att han tagit hand om fyra hästar och två schäsar, som han funnit stående mitt på vägen mellan två byar, inte långt från Trollhättan. Av en del papper i en väska som stod på kuskbocken till den lite finare vagnen kunde mannen, en hemmansägare Oscarsson, sluta sig till att åtminstone nån person var hemmahörande i Skara, en viss Roland.

Polismästare Reinhold Bock rynkade den höga pannan och betraktade stint mannen som satt på en stol på andra sidan skrivbordet på den lite nedgångna stationen i Skaras centrum. Här hände vanligen inte mycket. Ett och annat fall av fylleri. Några stulna höns. Det brukade vara dagsskörden frö Bock.

Men nu tycktes fler saknas. Några hade ringt till Bock på telefon, andra skickat bud, och åter andra kommit på besök för att anmäla den och den försvunne. Allt som allt tycktes det saknas minst åtta personer.

"Fanns det några spår på platsen?", hade Bock frågat den hjälpsamma odalmannen.

Denne rev sig i det tunna håret, drog sig i en lös fram-tand, och svarade på markant västgötska:

"Dä vå söm disse mänschera vå söm uppschlukna å jorlen."

Efter ett långdraget, men relativt meningslöst förhör sändes nu hemmansägaren hem till Grästorp igen, men Bock lät sin närmaste man, Adolf Jönsson med dennes schäfer, Sixten,, jämte apotekare Rutberg och doktor Spocksell åka till platsen, vilken utpekats på en generalstabskarta av Oscarsson, som lärt sig kartor i det militära på Skövde hed.

När Jönsson, Spocksell och Rutberg kom till platsen i kvällningen såg de hur platsen blivit redigt utmärkt av den förträfflige Oscarsson, med några stabila käppar, på vilka denne också satt två lappar, där det stod: "STOR SCHÄS" och "Liten schäs." Hästarna fanns i Oscarssons vård, och dem hade det inte gått nån nöd på. Schäsarna stod båda placerade i diket, med en presenning över.

Jönsson berömde inför doktorn och apotekaren Oscarsson, och bad sedan apotekeraren och doktorn att undersöka fordonen, för att om möjligt kunna komma nån väg i att lista ut vad som hänt.

Detta visade sig bli svårt. Det tycktes som om alla lugnt och fredligt lämnat vagnarna, och tagit med sig pick och pack. Endast en resväska, som tillhört ett fruntimmer, samt en pistol i ett av schässätena hittades.

Schäfern Sixten fick nu lukta på damens väska, och sedan blev den av Jönsson beordrad att söka.

Den ledde nu Jönsson över den smala vägen, över ett dike, upp i snårvegetationen, bland sly och al och björksnår, som stod höga, och kom ganska snart fram till en liten hålväg, som i sin tur ledde fram till en järndörr i berget.

Järndörren tycktes ha varit låst i årtal och var också nu låst. Den satt som berget, i vilken den var fäst. Runt omkring fanns färsk älgloft, vilket förbryllade Jönsson.

Till sist hade han kommit fram till sin slutsats:

"DOM HAR BLIVIT SKRÄMDA AV ÄLG!", skrek han bort mot vägen.

När han återvänt till de båda akademikerna, som sysslade med att samla in mikroskopiska spår från vagnen, på ett sätt de lärt sig av Sherlock Holmes, undrade han:

"Varför sitter det en järnport i berget där uppe?"

"Åh, det är en gammal gruva från Karl XII:s tid. Där är alltid låst. Ingen har i själva verket nyckeln...", sa apotekaren, som också var historiker och ordförande i både hembygdsföreningen och nykterhetsföreningen, och visste allt om Skara historia.

"Ja, ja. Det verkar som om dom blivit skrämde av en älg och satt av över landskapet. Dom kan vara långt borta nu. Mest troligt är att dom sökt upp nån stuga för att få husrum. Dom dyker nog upp. I alle fall finns inget som tyder på att det gått vilt till, eller hur?"

"Nä, som du säger", sa Doktor Spocksell, så finns det inte minsta spår av något brott. Till och med damens bagage, med ett par armband och en börs med pengar i finns här."

Så avslutade de tre sin undersökning för att sedan återvända till Skara Polisstation och kommissarie Bock, där de senare skulle avge rapport och lämna in börsen, väskan och pistolen.

Det problematiska för Bock var nu bara det, att ingen av alla de som försvunnit, vilkas antal slutligen fast-

ställdes till hela til personer, lämnat minsta spår av sig, och inte dykt upp nån annanstans.

Det var, just som Oscarsson sagt, *söm disse hära mänschera vå söm uppslukna åv jorden.*

Kap 12. Vi accepterar – så länge – att Orienthielm har övertaget.

OLEG – som nu fått färg på kinderna, på ett sätt jag aldrig nånsin sett hos honom, riktigt "engelska kinder" hade han plötsligt fått – och jag satt följande dag i köket, där en av de två tjänarna, som gick under namnet "Cornell", (den andre, längre, hette "Kutchback") som hade en tunn mustasch och blekblå ögon, höll på att rensa västerhavstorsk.

"Det här hade man aldrig anat att man skulle råka ut för.", sa jag.

"Det är väl aldrig för sent för att råka illa ut.", sa Oleg och fingrade på de fjun på överläppen, som enständigt vägrade att fullborda sig till något som likande mustasch. Kanske nu skiftningen i ansiktsfärg även sekundärt skulle kunna påskynda fullbordandet av Olegs knävelborre.

Jag tänkte att han skulle få sörja en stund i fred, tog en ostfralla från ett fat, som producerats av Cornell, som tycktes ha vissa färdigheter som konditor.

"Var inte orolig," hade Cornell sagt, när han passerat mig i en av de fuktiga vindlande bergskorridorerna tidigare denna morgon.

"Jag trivdes heller inte i början. Men sen finner man ut fördelarna."

"Fördelarna?", hade jag utropat. "Vilka fördelar?"

"Man kommer undan sina fiender och får leva i lugn och ro.", svarade Cornell, och strök sig över bakhuvudet, där han tycktes ha någon diffus smärta eller tyngd.

"Jag har inga fiender!", sa jag, med eftertryck, det eftertryck som enbart sanningen kan ge.

"Så bra. Men då slipper du få några, då.", svarade Cornell och ilade vidare med ett par lakan, vars kvalitété snarare påminde om jutesäck än om damast.

Efter en stund hittade jag till det rum, som jag visste att Winckelmann fått utsett till sitt sovrum.

Där fann jag också denne, där han satt och masserade sina tår. Läderskorna stod bredvid, dammiga och leriga efter marschen över åkern dagen innan.

Jag knackade på dörrfodret, medan jag granskade rummet och språkdocenten från Vänersborg.

"Hur är läget, ... Tänkte jag bara fråga...", sa jag, artigt.

"Jo, du, Stefan.", sa Theodor (som han ju hette i förnamn), lite på lärarvis. "Jag kommer att se till att de får långa fängelsestraff, alla tre, det kan du ge dig på!"

Jag tänkte, att här har vi gruppens svaga länk, - en man som aldrig gör något, aldrig stämmer upp sin röst i kritiska lägen, men i enrum uttalar de mest svavelosande hotelser och profetior.

Högt sa jag:

"Det gäller väl kanske att ta reda på hur man kommer ut härifrån."

"Ja, grottsystemet verklar nästan oändligt.", sa Winckelmann nu, och satte därefter på sig skorna och snörade dem, och försedde dem med dubbelknop.

Jag tänkte att han nog också var scoutledare. Han var nog den sortens akademiker, som tog det akademiska som ren brödföda, och som egentligen var mer intresserad av skog och mark och att leva behagligt, utan några spekulativa tankar, eller nån konst och kultur. Karl verkade inte kulturell.

"Men kan man ändå inte göra upp nån slags plan för att finna ut hela dess utsträckning...", sonderade jag, medan jag gled ner på sängen bredvid honom, då det var tröttsamt att stå.

"Jag har inte ens en kompass, och det finns nog inte kompasser att låna...", log Theodor snett. Hans grå hår var ovanligt färglöst, och hans ansikte blekt, och papperslikt. I hans ögon fanns verkligen inte mycket insikt eller hopp, tänkte jag. Men sen skämdes jag över min kyla gentemot mannen. Om denne inte hade någon värme, så betydde inte det, att jag inte kunde visa honom någon. Var och en har sina förutsättningar, sitt helvete och sin himmel.

"Det är klar, och vad skulle man kunna ha som ersättning för en kompass?"

Då Thodor nu var klar med sina skor och rättat till sin bruna kavaj, såg han nu mer uppmärksamt på mig.

"Du verkar allmänbildad.", sa han.

"Ja, så där.", sa jag.

"Nu finns det inget som hindrar att man gör upp en karta, utan att man har en kompass.", sa Theodor.

"Nä, jag har inte hunnit tänka så myck...", sda jag men blev avbruten.

"Sen kan vi försöka se åt vilket håll molnen rör sig, genom de där små hålen som finns i vissa av salarna. Under sommaren så är västvinden klart dominerande i våra trakter. Alltså bör man kunna, genom att samla så mycket iakttagelser som möjligt om molnrörelser finna ut väderstrecken inom några dar."

"Snillrikt.", sa jag, även om jag tvivlade på att det räckte med några dagar för att fastslå någon kompassriktning. Men det där om att man borde kunna rita en rudimentär karta under alla förhållanden, det höll jag med om.

"Kan vi inte skapa en kartgrupp. Givetvis får vi se till att vi observera diskret, så att vi inte blir förbjudna att röra oss i salar och gångar!", sa jag.

"Exakt."

Theodor och jag satt på dennes säng, i två oljelampors sken, och planerade tyst hur vi skulle gå till väga. Det var svårt, då vi inte tilläts att sammanträda mer än så här, i grupper om högst tre.

Vi hade nämligen allihop fått en stencilerad lapp, där det stod:

"ELEVER!

Välkomna till Bergrummen!

Här skall ni vistas i monader, i akt och mening att författa romaner, som skall göra Världen bättre och er världsberömda. Ni får vistas i alla delar av berget, i vilket rum som helst, utom i de rum som tillhör personalen (mig, Cornell, Kutchback). Alla får hjälpa till med mat och städning.

Inga stormöten tilläts bland eleverna.

Det går INTE ATT RYMMA!

Berget är helt rymnings säkert.

Ingen har nånsin rymt härifrån.

När ni har skrivit ular en GOD roman, och denna har publicerats, då blir ni fria, och ni får antingen följa med mig till Amerika, där romanerna lanseras på Engelska, eller ta vägen dit ni annars önskar.

Eder förtrogne Jean-Jacques Orienthielm”

”Jag skall tala med Roland.”, sa Theodor, ”han har varit sjöman. Han kon sånt med kartor. Han har varit i Venezuela.”

”Bra.”, sa jag. ”Det är ju ingen ide´ att sitta här och försöka skriva romaner, om man inte ens vet, vilka kriterierna är på en GOD roman.”, sa jag dumt.

Theodor stirrade också på mig, som om han hade en idiot framför sig, och kommenterade med att svälja det spott han för tillfället hade i munnen.

Jag reste mig därför och nickade, och sen fortsatte jag till de andra smårummen för att kontrollera att ingen blivit sjuk av chocken efter fängslandet, och för att höra om någon hade någpon intressant reflexion angående vår situation att dela med sig av.

Sven Svensson, vår kusk, påpekade att det inte skulle ta polisen lång tid att lista ut var vi var nånstans.

”Jag känner kommissarien.”, sa han.

Antagligen hade väl Svenne suttit i finkan, tänkte jag och gick till köket för att få mig en bit mat.

Kap. 13. Författarverkstaden.

EFTER några veckor var vi närapå vana författare allihop, och det var som om undrens tid inte var förbi. Oleg och jag våra skrivbord ställda mot varandra, så att om jag såg upp från mitt papper, där jag satt och skrev, så kunde jag under min läslampa se Olegs kalufs hänga ner framför dennes läslampa, grön liksom min var, varför våra ansikten och händer tycktes gröna i det svaga ljuset.

"Jo," sa Oleg, "jag skulle...."

"Vaddå?", sa jag.

"Jag skulle vilja skriva en roman som inte hade några förutsättningar."

Jag suckade, lutade mig bakåt i min breda stol, och sträckte på ryggen. Den hade börjat värka riktigt redigt nuförtiden av allt stilla sittande. Jag hade för vana att

drömskt stirra på ett av de två blindfönster, som man låtit montera in i detta rums väggar. Tunna laxrosa gardiner täckte, liksom flor, de två fönsterarnas, från vilket ett svagt ljus hela tiden strömmade in i rummet, - givetvis från elektriska lampor där bakom.

Egmont hade bland annat som syssla, när han inte var på sitt rum och lekte med Löjtnant, hunden (en mellanstor schnauzer) , att justera ljuset i bergets alla blindfönster, så att man kunde få intrycket av att dygnens och årstidernas växlingar även här ner kunde förspörjas.

Vid andra bord härinne satt andra författarpar, som Sandrine och Nils Svart, som båda var djupt försjunkna i sina ganska lite framskridna manuskript, samt då och då bladdrade i den författarhandledning, som vi alla fått var sitt exemplar av, och som i sin litenhet och tunnhet gjort ett komiskt intryck på oss, när de överlämnats under Jean-Jacques' föredrag.

"Man undrar i sitt stilla sinne....", sa Sandrine viskande, på ASMR-vis. Ja, hon hade verkligen ett stilla sinne, tänkte jag.

Även Sandrine tycktes nu ha blommat ut, och hennes intetsägande utseende transmogrifierades succesivt, som genom en myriad av förändringar, nere på molekylnivå, så att hon mer och mer nu liknade en sexton-årig Marilyn Monroe. Hon hade - likt denna, eller myten om denna - nu börjat ha läpparna åtskilda på ett synnerligen utmanande intressant sätt, och hävdade, när jag påpekade detta för henne, att hon även sov med öppen mun, och att hon, när hon vaknade på morgonen, var förvånad att munnen var öppen, och

att det aldrig hade hänt när hon levde i den "verkliga världen", - som hon sa.

Kap. 14. På Orienthielm kontor.

Oleg var den som tycktes acklimatisera sig bäst. Han tog nu aktiv del i att sysselsätta Egmont, så att denne inte skulle bli hysterisk, och månade även om dennes hund, Löjtnant, som vi snart lärt pissa i en trälåda med sand i.

Han hade olika romanidéer, vilka han dock höll hemliga än så länge.

Gloria och Sandrine talade inte mycket med varann, och Gloria tycktes vara den som vantrivdes mest av oss allihop. Hon och Roland. Enerskalle var mest förbluffad. Han hade upptäckt att han trivdes med Cornell i köket, och snart såg man dem båda vid köttbullsmeten. Winckelmann var allmänt illa omtyckt. De övriga var ense om att denne pretentiöse man - som gärna framhöll att han var expert på mytologi - tillhörde dem, som mest tänker på sig själva.

Om Egmont visste man inte så noga. Han smög omkring och lyssnade i alla sammanhang, och tycktes sällan vila. Det tycktes som om ingen samlade så mycket information som just Egmont, utan att nånsin fråga någonting alls. Han tog långa promenader med sin hund, och jag misstänkte att han redan varit, tillsammans med Löjtnant, i vartenda tillgängligt utrymme i hela berget, och förmodligen hade hälften av

alla de upplysningar som jag behövde för att jag skulle kunna börja planera vår flykt.

Vid ett tillfälle hade vi frågat honom om hans mor. Hon var död, det visste vi, men vi undrade om han saknade henne. Det gjorde han, eftersom det var bara ett år sen hon hade gått bort. Gloria hade då rusat fram till honom och kramat den lille, som inte hade gjort särskilt mycket motstånd.

Nils Svart och Sven Svensson talade både tyst med varann, och om man fruktade att det skulle uppstå ett uppror, så var det nog först från dessa båda kroppsarbetare. Jag tänkte att jag skulle ta kontakt med endera av dem senare, för att diskutera mitt kartläggningsprojekt. Givetvis gick det att rymma från berget. Det var bara fråga om hur.

Sven Svensson kliade sig ofta därbak, och jag misstänkte att han hade loppor, och höll därför hela tiden ett respektfullt avstånd till Dubbelsven, som av den anledningen alltid glodde surt på mig, eftersom han märkte av distansen, som i och för sig visst var en smula kränkande. Men det är ju så med hygienfrågor, - oerhört pinsamma saker.

Efter lunch, där alla var närvarande och åt, utom Orienthielm, som alltid, för att upprätthålla avstånd - även han - och respekt, åt på sitt kontor, blev jag inkallad till just Orienthielm på dennes med gaslyktor rikligt upplysta - kontor, som låg innanför hans sovrum, och där - när han hade gester - Kutchback alltid stod vakt, med batong kedjad fast i sitt bälte, som säkerhetsåtgärd.

"Välkommen!", hälsade Orienthielm och log med sitt mörkt grönbruna ansikte, där alltid en viss fukt syntes på kindernas rundhet, som – trots att mannen var över sextio år gammal, en ungdomlig turgor spände ut kinderna till ovanlig skönhet.

Kontoret tillhörde förmodligen grottsystemets allra äldsta bebodda delar. Och grottsystemet var med all säkerhet betydligt äldre än någon anat. Kanske äldre än Skara, ja, kanske äldre än Sverige. Kanske var grotorna som bebodda enheter härrörande från Vendeltiden, eller stenåldern, eller ännu tidigare.

Trägolvet, som tycktes vara av furu, var nästan helt genomslitet, och taperna på väggarnas plafonder satt i minst sju lager ovanpå varann, och utstötte en svag från doft av obestämd art. Troligen inte alls hälsosam.

Bakom ett stort skrivbord av valnöt, med gigantiska bulliga utsirningar, i temat varulvshuvuden, satt Orienthielm, som nu strök den väldiga hårmanen bakåt, och blottade sin väldiga panna.

Ögonen var ju små, men otroligt livliga, och den böjda näsan tycktes närapå ständigt nosa efter nya realiteter att införliva med sin erfarenhetsfär.

"Kära Stefan!", sade Orienthielm, som med en gest av sin högra hand, bad mig sitta på en bred karmstol, vilken tydligt var avsedd för besökare, "jag har haft ögonen på dig från första början. Du vet att jag inte alls är förtjust i den gamla vanliga kategoriseringen av människor i författartyper och inte författartyper, eftersom det svär emot andan i mitt inkluderande projekt, men ....", här smålog Orienthielm på ett nästan barnsligt sätt, under vilket jag själv höll andan, "det kan inte hjälpas att en människa med ditt allvar, och

din böjelse för fanatism, är sällsynt väl lämpas för just författeri, hur egalitär man än vill vara."

"Jag är inte fanatisk.", sa jag.

"Nå, det avgör ju jag.", sa Orienthielm, som rotade fram några kuvert. Ett av dem tycktes innehålla mitt senaste betyg från läroverket, där jag alltså kommande år skulle ta studenten.

"Är det mitt betyg?", frågade jag.

"Jodå, jag har ju mina försänkningar och mina metoder. Men låt oss inte fördjupa oss i det som varit."

Jag såg mig nu om i kontoret, i vars hörn små men höga bokhyllor, stod och vajade, med ett par hundra, nötta bruna små volymer i. Många var på franska, tyckte jag mig kunna se, även på håll. På en av dem lyste namnet "Telemaque" i guldbokstäver, ett praktband, tydligtvis. Min syn var knivskarp, och gaslyktorna hade här i detta rum en genialisk slipning, som sände strålar av ljus upp över taket i alla riktningar, så att återskenet blev en illusion av ett slags himmelskt sken, ycket lugnande, och trivsamt.

"Man behöver alltid någon som går före, även om det inte är säkert att du kommer bli den som skriver vår succéroman, och blir vår omslagspojke."

"Jag har faktiskt inte en endaste romanidé ....", försökte jag.

Orienthielm, vars mun nästan hela tiden formade sig till ett småleende av en ganska generös art, låtsade som ingenting och sa:

"Du borde skriva något om Amerika."

"Jag har aldrig varit i Amerika.", sa jag.

"Desto bättre. Man skall skriva romaner med stöd av sitt inre öga, och sina drömmar."

"Vill herr Orienthielm något speciellt?", frågade jag då, trilskt och – som det senare skulle visa sig – dumt.

"Ja", sade Orienthielm, nu barskare, och han skakade nu i kroppen värre än jag sett förut "jag vill att du uppmanar dina kamrater att acceptera läget och att ni alla samlas kring uppgiften att bli författare, allihop. Om DU FÖREGÅR med gott exempel, så kommer de andra att följa. NÅGON måste visa genuint intresse, annars går det här inte att genomföra!"

"Men då är det väl bara att jag vägrar att skriva, så släpper ni ut oss igen på ängen?", sa jag.

Här kallade nu Orienthielm – nu inte längre grön och brun i ansiktet, men mer ockragul, i ett nafs, genom att dra i en röd tygklocksträng, som hängde ner från taket, på Kutchback, och innan jag visste ordet av hade Kutchback hämtat mig, fört mig ut ur kontoret, iväg i liten korridor, som låg i anslutning till kontoret och ner för en trappa, till en av två små celler, och stängt in mig i ett rum, där endast en liten talglampa lyste upp en ensam brits.

"Mat serveras en gång om dan. Vatten finns i krukkan.", sa Kutchback.

Jag hade blivit internerad i hålet.

Utom mig av sorg började jag nu att gråta, och la mig på britsen och förbannade allting, även änglarna.

Orienthielm var tydligen i förbund med djävulen. Jag tänkte att Orienthielm nu bara fullföljde vad han satt sig i sinnet: att genom att splittra upp vår grupp göra den medgörlig.

Därför gastade jag nu ut den lilla korridoren, där jag inte alls trodde att Kutchback var kvar: "Säg åt Orienthielm att jag begriper vad han försöker göra!!"

Då svarade plötsligt alldeles nära Kutchbacks röst:
"Om du begriper vad Bergmästaren vill, så är det för
att han vill att du skall begripa det."

Aha, tänkte jag, "bergmästaren", ett så elegant namn.
Och jag lade mig ner på bristsen, svepte om mig en filt
som låg där, och somnade i den koppar lilla lampans
fladdrande sken.

Kap. 15. Pansarsaxofonen.

Olegs saxofon.

Oleg satt nu och drömde i författarverkstaden.
Han berättade för mig senare, hur han hade saknat
mig, men tröstat sig med sina planer på att överträffa

Orienthielms förväntningar genom att skriva en bok om en pansarsaxofon.

Kap. 17. Lektion om verklighetens begrepp.

Sandrine, Oleg, Gloria (nu i en svart inredning, som hon knåpat ihop själv med nål och tråd och sammet hon tigt av Cornell, den mer kortväxte vakten, som tydligen inte var helt svensk, men mer tysk eller något annat Europeiskt ...) -jag själv, Svenne (vår kusk), Theodor W. (docenten), Kurt, Roland, Nils (Svart) och unge Egmont kallades nu alla för "eleverna" av vår kidnappare Jean-Jacques, och vi samlades varje morgon - det var förstås noga med rutinerna - i vad Jean-Jacques kallade "klassrummet", vilket var en lite högre belägen liten sal, som också hade ett litet, litet takfönster, med angränsande ventilationskanal, genom vilken det strömmade in sensommarluft, pådriven av en liten genial lätt skramlande pumpanordning, vars läge befann sig nästan två meter ovan oss, mitt emellan intaget och vårt klassrums tak.

Jag släpptes till min förvåning UT UR HÅLET och fick delta på lektionerna, som vanligt. Efter det lektionerna var över, så eskorterades jag dock tillbaka till hålet av

Kutchback, som under dessa promenader demonstrativt slog med batongen lite lätt mot utsidan av sitt högerben, dymedelst varslade om vad som skulle vänta mig om jag obstruerade.

Jag förvånades ständigt över alla de små detaljer som den stora bergsgrottans alla rum, vilka tycktes vara över tjoget till antalet, innehöll, men begrep så småningom att den ju var skapad under en lång period, och ständigt att hade förnyats och förbättrats av Jean-Jacques anfäder, och nu uppnått det mått av bekvämlighet och relativ sanitet och trivsel i vilken vi nu levde, kidnappare, vakter, såväl som kidnappade.

Jean-Jaques, klädd i sin slitna kostym, och som vanligt lätt darrande i samtliga kroppsdelar, strök sig över det väldiga håret och lät blickarna spela över den lilla salen, på vars väggar små svartvita författarporträtt i svartblanka ramar – upplysta av en rad gaslyktor – påminde oss om den ämnessfär, inom vilka våra studier huvudsakligen var centrerade. Där hängde nu Strindberg, Balzac, Tolstoy, Almquist, Turgenjev, Jane Austen, Thackeray, Sterne, Eliot, Jules Verne, Dickens, Mark Twain, Ibsen och Pontoppidan. Alla hade lätt frånvarande uttryck i ögonen, ungefär som om de, innan de avporträtterats, allihop hade försetts med en stor dos morfin.

Lektionerna var dock inte enbart inriktade på förfateri, men mer allmänbildadande föredrag i filosofi, geografi, historia, biologi, kemi och astronomi ser-Sandrinedes också av den outtröttlige bergsmannen med det stora hårsvallat, vår outgrundlige fångstman,

den herren Orienthielm, som just denna dag, då vi skulle få en första lektion i filosofi, även meddelade – troligen i rent manipulativt syfte – att han fyllde år.

"Vad fyller du?", frågade Gloria, ty – konstigt nog, med tanke på tidens seder – hade Jean-Jacques insisterat på att vi alla var en familj, och du och syster och bror.

"63", svarade Orienthielm enkelt, och vred på huvudet för att se om Kutchback var i närheten. De båda vakterna flöt omkring, allestädes, alltid, öSandrinellt, som osaliga andar. Han fann att Kutchback stod lutad mot dörrposten vid ingången till klassrummet, och att denne just i momentet var i färd med att lyfta en liten papplåda från golvet för att bära fram den till katedern.

Det visade sig då att Jean-Jacques bjöd på hal-lontårta.

Han brukade alla medel för att få oss på bättre humör, när han inte gjorde det motsatta.

När vi väl, bara genom att trycka in tårtbitarna i våra munnar, på grottmänniskovis, ätit upp hyllningstårtan, var vi klara för att lyssna till Orienthielms inledning till filosofin.

"Detta skall inte bli långdraget.", började Jean-Jacques harangvis.

Här log nu jag, ty jag hade själv läst en del filosofi och visste, med tillfredställande evidens, att något mer långdraget än inledningar till filosofi, det finns inte.

"För att skriva en bra roman, så behöver man åtminstone rudimentärt en gnutta filosofisk grund."

"En gnutta grund.", sa Roland, vanvördigt, men samtidigt klart motiverat.

"Om ni inte tycker om det sätt jag formulerar mig på, vilket är ett oortodoxt och klart genomtänkt sätt, så

finns det ingen som helst möjlighet att ändra på den saken.", sa Oriethielm, därmed avspisande varje invändning.

"I Frankrike, som ju i alla fall, vad man än må säga, är landet par préférence vad gäller filosofi, finns det en modern tradition att liksom UTFÖRA filosofi i ett exalterat forum som vanligen består av en styck filosof i de övre åren, samt omringad av en skock mycket unga, beundrande studenter. Här skapas alltså, under hand så att säga, den filosofi som sen skall spridas över världen i namn av den nya, och den allt räddande filosofin, i jämförelse med vilken annan filosofi som helst, den må vara tysk eller amerikansk eller brittisk, måste huka sig, och gömma sig i skrymslena.

Denna filosofi utgår inte sällan just från verklighetens begrepp. En annan möjlighet till inledning är givetvis vid att börja med själva sinnet och perceptionerna, hos människan, men allra oftast börjar filosofin hos dessa LYCÉE-filosof, dessa "klassrumsfilosof", med att redogöra för den korrekta användningen av begreppet "verklighet"."

"Herregud!" sa Enerskalle och den pilske Roland i kör, under det de båda betraktade varandras purpurfärgade ansikten. Båda tänkte att detta var ett grymt sätt att dö på. Hur skulle man kunna ana att man skulle utsättas för tortyr i form av en lång föreläsning om verklighetsbegreppet, en föreläsning som var till den grad omfattande och på vissa ställen så gastkrämmande att man själv skulle få hjärtstillestånd och därefter övergå till dött tillstånd, och sen bli till stoft och vind?

Jag tänkte, att om jag någonsin kom levande ifrån denna upplevelse, så var den så skrämmande, så intim

och så absurd, att jag aldrig skulle kunna beskriva DEN.

Hur skulle man kunna beskriva något sådant som att, likt en oskyldig liten dyngbagge bli lurad av ett myrlejon ner i en håla, och sen bli tvungen att, som skalbagge, sitta och lyssna på när myrlejonet satt och orerade om än det ena än det andra, innan det skulle ges sig på att försöka att förtära en, kanske före, kanske efter ens kamrater, vilka som får stod och väntade på domen, i underjordens inferno?

Vad gör man, när man möter ett godtycke, ett rent godtycke, som råder över en, och som har människogestalt, en gestalt man visserligen känner väl, men ändå inte känner speciellt ingående alls?

Kap. 18. Lektion om författarens begrepp.

“Det är barnsligt .....It is childish to suppose that a hundred books can be named as those which are the best for each and every one. The simplest experience of the world proves that a work of great excellence may deeply move one person, while it leaves another untouched; and that a book which has influenced one strongly in one's youth may lose such influence over one's later years. There is practically nothing that every man can read at every time..” (Edward Brandes)

Till filosofi hörde nu på sätt och vis även, enligt Orienthielm, nu läran om Författaren, eller människan som berättare, som han hellre uttryckte saken.

"När man skriver en roman, så måste man, som författare, skapa en berättare, och det är berättaren, som i romanen, måste bli den som kommer nära läsaren. Författaren måste inte synas, ja: skall inte synas, men BEÄTTAREN, skall genom en av författaren skickligt utmejslad framtomning, framstå som en oerhört trevlig och i allting insatt och välinformerad person, som man gärna vill vara vän med.

Så är PRIO ETT att som berättare – man förvandlar sig nära nog omedelbart till just denne, var sympatisk, "a likeable guy", som engelsmannen säger.

"Så man får inte märkas som författare?", undrade Oleg.

. "Endast i notapparaten.", svarade Orienthielm kryptiskt

"Romaner bör skrivas i imperfekt. Och oerhört logiskt. Impeccable. Oklanderligt logiskt.", fortsatte Orienthielm, och ställde här också upp en liten griffeltavla mot väggen bakom sig, på vilken han antecknade vissa ord.

"Detta är ju intressant.", sa Sandrine, vars ögon numera alltid hängde vid Jean-Jacques höga panna, trånande.

"Om man skriver en roman i presens, blir koloriten bjärt. Man förlorar överhuvudtaget många medel om man skriver en roman i presens. Endast i imperfekt finns möjligheten till antydanden, bland annat om att berättaren inte är riktigt klok."

Här nickade nu Enerskalle, som aldrig hade tänkt i dessa banor förut, mer matematiskt lagd som han var.

"Presens är ju påträngande, och är en konstlad direktet. Om man berättar en sak i presens, så förstår ju alla omedelbart att man ljuger. Om man säger: "Jag står där, med isbjörnen rakt framför mig.", så är det ju uppenbar lögn. Det är inte så uppenbart, om jag säger: "Jag stod där, med isbjörnen framför mig.". Även om det är otroligt, så är det fullt möjligt.

Man kan generellt säga om presens, att det passar bra till det överpatetiska, till det nyenkla, eller hur man skall säga. Den som vill dra någon till sig, exceptionellt nära, gör det med presens, med egentligen är ju litteraturen ett distantiellt medel, och imperfekt ger alla möjligheter, oinskränkt. Därför tycker jag att vi, i vårt projekt, håller oss inom imperfektens ramar. Det är dessutom så, att man i presens lätt kan framstå som lite dement, om man så mycket som det minsta avviker, och gör utvikningar. I imperfekt kan man däremot göra hur mycket utvikningar som helst. Tänk på isbjörnexemplet igen: "Jag står med isbjörnen framför mig. Isbjörnar har väldiga tassar." och jämför med imperfekt: "Jag stod framför isbjörnen. Isbjörnar har väldiga tassar."

"Fantastiskt.", mumlade Oleg.

"Nu återvänder vi till problemsfären kring berättaren. Denne måste alltså imponera på läsaren och vinna läsarens förtroende. Allra lättast vinner man förtroende genom att framstå som KUNNIG, och som GLASKLAR. Inget är så behagligt som att svepas med i en tjock roman av någon som man uppfattar som trovärdig och trygg."

"Så är man velig, så är det ingen mening att bli författare?", undrade Dubbelsven och kliade sig under ena armen.

"Det beror på", svarade Orienthielm vänligt, "om man bara är velig på ett logiskt sätt, så går det ju bra. Att tveka, och oscillera, är ju bland det mest intressanta man kan ha för sig här i livet."

"Om den skära, rena volymen.", sa Orienthielm. "Det finns inga genvägar till en god roman. Den måste så att säga skrivas. Man kan inte fantisera fram den. Det är som skidlöpare brukar säga. Det går inte att bara ställa fram skidorna. Det skall åkas om det hela också."

Här tog nu Orienthielm ur en mapp ett litet löst, gulnat blad. Från vilket han högläste:

"Att bli författare på tre dagar. ----. Tag en bunt papper och skriv i tre hela dygn efter varandra utan falskhet eller hyckleri ner allt vad som går genom ert huvud. Skriv vad ni tänker om er själv, om era fruar, om Turkietkriget, om Goethe, om Fuchs rättsprocess, om Yttersta Domen, om era överordnade - och efter detta förlopp på tre dagar kommer ni förundras och bli alldeles utom er i förundran över den mängd ny tankar, nya oerhörda tankar, ni kommit upp med. Och detta är själva konsten att Bli Författare På Tre Dagar."

"Löb Baruch eller Ludvig Börne, som han - på grund av dåtidens antisemitism - hellre kallade sig skrev detta på 1830-talet,."

Orienthielm lade in den lilla lappen i mappen igen, omsorgsfullt.

Jag satt och njöt. Inte bara för att jag var utsläppt på permission ur "hållet", men även för att det öppnade sig en värld, som jag tidigare förstås länge anat, men vars dörrar nu generöst stod på vid gavel. Att ha en så kompetent lärare, och helt gratis och allt. I Skara kostade allting utanför gymnasiet pengar. Det var privatlärare hit och privatlärare dit. Hade man inga pengar, så kunde man inte lära sig spela piano. Så var det ju. Nå, helt gratis var det inte. Jag och de andra hade fått en lärare – och kunskap är ju allt – på bekostnad av vår frihet. Vi var fångar och vi hade absolut ingenting att säga till om.

Jag undrade då och då hur det var därhemma. Och detta gjorde jag mitt i all kalabalik, där allt var så nytt och spännande, så att var det lätt att glömma bort sin familj och sina lärare och alla vänner man hade. Man kände att det inte fanns tid med det. Kalabalik har en tendens att bli ens nya familj, när man hamnar mitt i den. Men visst undrades det bland oss alla, under stundom, hur alla tänkte om de försvunna tio personerna, som så hastigt lämnat fyra hästar och två vagnar stående mellan Grästorp och Trollhättan i bästa augustiväder, mitt på blanka dagen, och sedan aldrig mer syns till.

Nu avbröt Orienthelm föredraget om berättaren för lunch. Det innebar att alla utom jag fick lunch.

Jag eskorterades tillbaka till "hållet" av Kutchback.

När Enerskalle och Roland försökte hindra min borttransport, genom att ställa sig i vägen, kom Cornell med en pistol i handen, och ställde sig på ett podium invid väggen, siktade på upprorsmakerna med vapnet och sa, med sin föregivet rumänska accent:

"En enda rörelse, som syftar till att hindra rättvisan, bestraffas med döden. Jag skjuter för att döda. Vi kan lätt få tag i ersättare till er. Bara att hämta på heden."

Eftersom varken Roland eller Enerskalle ville dö, och inte var säkra på om det var skämt eller allvar, och inte ville ta risken att finna ut svaret, så fortlöpte sedan min deportering ner i källaren utan vidare hinder.

Men för att markera sitt övertag, så sköt Cornell ändå med sin lilla pistol av ett skott, upp i taket. Mängder av grus och flis lossade med ett fabulöst oväsen från taket och föll ner på golvet och knallen var i sig så starkt bedövande att ingen kunde höra vad någon annan sa på över tio minuter. Skottet ekade länge i öroenn efter det, också, och vi var påmind om att det inte var någon vanlig lek. Detta. Vi var objekt i en dödlig lek, och vi skulle skriva ändå.

Att skriva var vår väg ut.

Så vitt man kunde se fanns ingen annan väg ut.

Så förföll det.

Kap. 19. Rymnings- och upp- rorsplaner.

Orienthielm beslöt bara efter två dagar att släppa ut mig ur "hålet" och återvända till författarverkstaden, och till mitt vanliga nattlogi, vilket, med gaslyktan invid sängen, ankdunskudde, dubbla ullfilter och tre böcker på nattduksbordet intill, tycktes mig som så nära ett paradiset som man kunde komma.

Jag fick nu genom diverse manövrer tillfälle att tala med Roland och Kurt Enerskalle om hur de funnit möjligheterna till en rymning.

De hade, både genom egna efterforskningar, och genom att använda Egmont som spanare, funnit ut att den kanske bästa vägen till rymning tycktes vara genom köket.

Vad de visste var nämligen följande:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Kap. 20. Amfibiekapten Dumarré.

Orienthielm

Kap. 21. "Akta er för ironin!"

Orienthielm

Kap. 22. Bacillbiten.

Orienthielm

Kap. 23. Substitutionsmetoden.

Orienthielm

Kap. 24. Romanen som återsken och takbelysning.

Orienthielm

Kap. 25. Handlingens betydelselöshet. Roland försöker fly.

Orienthielm

Kap.26. Peripetin som konstruktion.

Orienthielm

Kap 27. Ingen kan älska sin fiende.

Orienthielm menade

Kap.28. Var är problemet?

Orienthielm

Kap.30. Polisen knackar på.

Orienthielm

Kap.31. A Change of heart.

Orienthielm

Kap. Om vikten av att kunna språk.

Orienthielm

© Copyright Kaj Bernhard Genell 2023